

KGP-4101-04-00/2012
Nr ewid. 45/2013/P12054/KGP

Informacja o wynikach kontroli

PRYWATYZACJA JASTRZĘBSKIEJ SPÓŁKI WĘGLOWEJ SA

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji:
Andrzej Otrębski

Akceptuję:
Marian Cichosz

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:
Jacek Jezierski

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

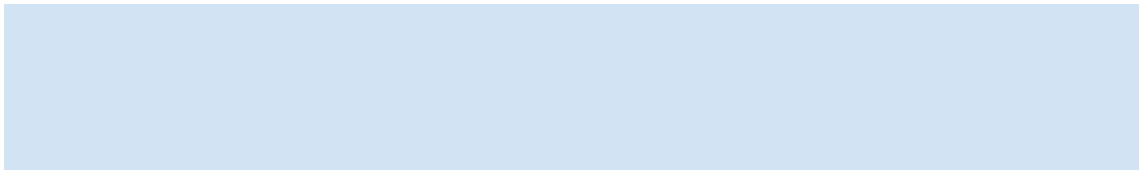
dnia 10. 05. 2013

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

1. ZAŁOŻENIA KONTROLI	6
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	7
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	7
2.2. Synteza wyników kontroli.....	7
2.3. Uwagi końcowe i wnioski	9
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	11
3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych	11
3.1.1. Strategia działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007–2015	11
3.1.2. Podstawowe informacje o spółce i Grupie Kapitałowej JSW przed prywatyzacją	11
3.1.3. Prywatyzacja w sektorze węgla kamiennego w latach 2008–2010.....	13
3.1.4. Kluczowe uwarunkowania dotyczące kontrolowanej działalności	13
3.2. Istotne ustalenia kontroli	15
3.2.1. Sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad JSW	15
3.2.2. Współpraca Ministra Skarbu Państwa i Ministra Gospodarki w procesie prywatyzacji JSW	16
3.2.3. Stanowisko pracowników spółki wobec planów prywatyzacji JSW.....	18
3.2.4. Przygotowanie prywatyzacji.....	19
3.2.5. Oferta publiczna.....	22
3.2.5.1. Ustalenie ceny sprzedaży akcji JSW w ofercie publicznej.....	23
3.2.5.2. Przydział akcji inwestorom.....	25
3.2.5.3. Dokumentowanie działań	26
3.2.6. Rozliczenie przychodów z prywatyzacji	27
3.2.7. Działania JSW.....	27
3.2.7.1. Przygotowanie prywatyzacji, wybór firm doradczych i zawarte umowy	27
3.2.7.2. Emisja akcji serii C.....	29
3.2.8. Koszty prywatyzacji.....	30
3.2.8.1. Koszty poniesione przez MSP	30
3.2.8.2. Koszty poniesione przez JSW	32
3.2.8.3. Koszty udostępniania akcji pracownikom JSW	33
3.2.8.4. Wpływ emisji akcji serii C na przychody Skarbu Państwa.....	36
3.2.9. Udostępnienie akcji JSW pracownikom	36
3.2.9.1. Udostępnienie akcji JSW pracownikom na mocy ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji.....	36
3.2.9.2. Udostępnienie akcji JSW serii C.....	38

4. INFORMACJE DODATKOWE	40
4.1. Przygotowanie kontroli	40
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	40
5. ZAŁĄCZNIKI	41

Wykaz stosowanych skrótów i pojęć

Akcje Sprzedawane	nie więcej niż 39 496 196 akcji zwykłych na okaziciela serii A i B spółki o wartości nominalnej 5 zł każda oferowanych przez Akcjonariusza Sprzedającego w ramach Oferty
Akcje Pracownicze	14 928 603 akcje serii A Spółki posiadane przez Skarb Państwa przeznaczone do nieodpłatnego zbycia na rzecz uprawnionych pracowników spółki i ich spadkobierców na zasadach <i>ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji</i>
Akcjonariusz Sprzedający	Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, będący jedynym akcjonariuszem spółki
Cena maksymalna	maksymalna cena Akcji Sprzedawanych na potrzeby składania zapisów przez Inwestorów Indywidualnych i Osoby Uprawnione ustalona przez Akcjonariusza Sprzedającego w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz w porozumieniu z Oferującym
GPW	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA
Kodeks spółek handlowych, Ksh	<i>Ustawa z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych</i> (Dz. U. z 2000 roku Nr 94, poz. 1037 ze zm.)
KRS	Krajowy Rejestr Sądowy
Menedżerowie stabilizujący	Dom Maklerski Banku Handlowego SA oraz Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie, prowadzący działania stabilizacyjne na terytorium Polski
Prawo energetyczne	<i>Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo Energetyczne</i> (tekst jednolity, Dz. U. z 2012 r., poz. 1059)
Oferujący	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie
Spółka	Jastrzębska Spółka Węglowa SA (także JSW)
Statut spółki	Statut spółki w brzmieniu uchwalonym uchwałą nr 1 Walnego Zgromadzenia z dnia 27 maja 2011 roku, zarejestrowany w dniu 2 czerwca 2011 roku
Współprowadzący Księgę Popytu	Globalni Koordynatorzy oraz IPOPEMA Securities SA i Societe Generale

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 2 ust. 1 i ust. 3 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹ (stosownie do statusu prawnego jednostek kontrolowanych), przeprowadziła kontrolę prywatyzacji Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA², obejmując nią działania i decyzje podjęte w tym zakresie w latach 2008–2012. Kontrolę, umieszczoną w planie pracy NIK pod nr P/12/054, rozpoczęto w dniu 17 września 2012 r. i zakończono w dniu 28 grudnia 2012 r.

Cel prywatyzacji

Celem prywatyzacji spółek węglowych jest umożliwienie pozyskania kapitału na rozwój i modernizację. Efekty pierwszej prywatyzacji spółki węglowej z terenu Górnego Śląska (czyli JSW) mogą mieć wpływ na decyzje dotyczące pozostałych spółek sektora. Istotnym więc było zbadanie czy proces prywatyzacji przeprowadzony został prawidłowo i przejrzyste oraz jakie korzyści przyniósł Skarbowi Państwa.

Cel kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny, pod względem kryteriów określonych w art. 5 ustawy o NIK, działań podejmowanych przez organy administracji rządowej oraz zarząd Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA, związanych z przygotowaniem i realizacją procesu prywatyzacji oraz oceny poniesionych kosztów prywatyzacji w relacji do osiągniętych korzyści.

Cele szczegółowe

Cele szczegółowe kontroli to ocena:

- działań Ministra Gospodarki w zakresie nadzoru nad JSW oraz realizacji postanowień „*Strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007–2015*”³, w odniesieniu do prywatyzacji JSW;
- działań Ministra Skarbu Państwa dotyczących przygotowania i przeprowadzenia prywatyzacji JSW oraz rozliczenia przychodów z prywatyzacji;
- kosztów prywatyzacji poniesionych przez Skarb Państwa i JSW;
- udostępnienia akcji JSW pracownikom tej spółki i innym osobom uprawnionym.

Kontrolę w Ministerstwie Skarbu Państwa, Ministerstwie Gospodarki oraz w Jastrzębskiej Spółce Węglowej SA przeprowadził Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm. – dalej: *ustawa o NIK*.

² Dalej także: JSW lub spółka.

³ Dalej także: *Strategia*.

2.1 Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie⁴ działania Ministra Gospodarki, oraz pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania Ministra Skarbu Państwa i zarządu Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA, podejmowane w celu przygotowania i przeprowadzenia prywatyzacji tej spółki.

Proces prywatyzacji JSW przeprowadzono sprawnie, w terminie niespełna sześciu miesięcy od podjęcia decyzji o jego rozpoczęciu, co pozwoliło na sprzedaż akcji w okresie wzrostowego trendu cen. Przychody z prywatyzacji spółki, w wysokości 4 834 mln zł, zasilły budżet państwa i w stosownych proporcjach fundusze celowe. Koszty prywatyzacji poniesione przez Skarb Państwa, w relacji do osiągniętych przychodów były niższe od średnich kosztów poniesionych w trzech poprzednich ofertach publicznych. Zastosowano nowatorskie rozwiązanie rekompensacyjne dla pracowników nieuprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji spółki na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji⁵, zaakceptowane przez organizacje reprezentujące załogę JSW. W procesie prywatyzacji Minister Skarbu Państwa ustalił cenę akcji JSW na poziomie zapewniającym sprzedaż całości pakietu oferowanych akcji. Nieprawidłowościami było niestosowanie przejrzystych zasad przydziału sprzedawanych akcji inwestorom instytucjonalnym, a także przyjęcie niecelowych, z punktu widzenia interesów Skarbu Państwa, zasad rozliczania kosztów prac doradców finansowych. Nadmierne były wydatki JSW poniesione na obsługę prawną procesu udostępnienia akcji pracownikom spółki.

2.2 Synteza wyników kontroli

1. Minister Gospodarki w latach 2008–2012 rzetelnie sprawował nadzór właścicielski nad JSW. Dokumentacja przebiegu Walnych Zgromadzeń⁶ JSW była kompletna, prowadzona dokładnie i terminowo. Decyzje podejmowane przez Ministra Gospodarki (jako WZ JSW) były odpowiednio uzasadnione i podejmowane we właściwym czasie, w oparciu o rzetelne analizy sposobu realizacji i przewidywanych skutków tych decyzji. [str. 15 *Informacji*].
2. Minister Gospodarki konsekwentnie przestrzegał ustalonych zapisów *Strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007–2015*, w tym postanowień punktu 5.2. Prywatyzacja górnictwa, zobowiązujących do uzgodnienia zasadności ewentualnej prywatyzacji ze stroną społeczną oraz do spełnienia trzech jej warunków, to jest zagwarantowania utrzymania większościowego pakietu akcji pod kontrolą Skarbu Państwa, przeprowadzenia prywatyzacji poprzez giełdę i przekazania części akcji pracownikom JSW, a w przypadku pracowników nieuprawnionych, w zależności od kondycji finansowej spółki, przygotowania rozwiązań rekompensujących. [str. 18 *Informacji*].
3. Rzetelna i efektywna była współpraca pomiędzy Ministrem Skarbu Państwa i Ministrem Gospodarki w sprawie prywatyzacji JSW. W szczegółowych kwestiach wypracowano wspólne stanowiska, pomimo pojawiających się różnic zdań. [str. 16 *Informacji*].

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 216. Dalej także: *ustawa o kip*.

⁶ Dalej także: WZ.

- 4.** Ofertę publiczną Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA, której wynikiem było wprowadzenie akcji tej spółki do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA ⁷, przeprowadzono w trafnie wybranym terminie, umożliwiającym Skarbowi Państwa sprzedaż akcji w końcowym okresie wzrostowego trendu cen. Przychody z prywatyzacji JSW, po odkupieniu przez Skarb Państwa pakietu stabilizującego, wyniosły 4 834 mln zł. Zasiłyły budżet państwa w 2011 r. kwotą 2 562 mln zł oraz – w stosownych proporcjach – fundusze celowe⁸ łączną kwotą 2 272 mln zł. [str. 19, 27 *Informacji*].
- 5.** Cenę jednej akcji JSW (136 zł) Minister Skarbu Państwa ustalił na poziomie zapewniającym sprzedaż całości pakietu oferowanych akcji. Zgłoszony popyt umożliwił wprowadzenie ustalenia ceny w wysokości 140 zł lub 146 zł, ale Minister Skarbu Państwa uznał, że nadmiernie zwiększyłoby to ryzyko dla sprzedaży całości pakietu oferowanych akcji. Kilkuprocentowa premia na otwarciu notowań giełdowych akcji JSW była niska, ale dodatnia, uprawdopodobniając zainteresowanie inwestorów przyszłymi transakcjami prywatyzacyjnymi Skarbu Państwa, a przez to zabezpieczając średnio- i długoterminowe interesy Skarbu Państwa. [str. 23 *Informacji*].
- 6.** Minister Skarbu Państwa nie ustalił przejrzystych zasad przydziału akcji sprzedawanych inwestorom instytucjonalnym. Brak jasnych kryteriów wyboru inwestorów instytucjonalnych oraz zasad ilościowego przydziału sprzedawanych im akcji JSW eliminował przejrzystość motywów podejmowanych decyzji nie tylko o zaproszeniu przedsiębiorcy do zakupu akcji bądź jego eliminacji z grona inwestorów instytucjonalnych, ale też o skali redukcji zapisów dla poszczególnych inwestorów, którzy zgłosili chęć nabycia zbliżonej ilości akcji. [str. 25 *Informacji*].
- 7.** Minister Skarbu Państwa nie zapewnił bieżącego dokumentowania kluczowych działań prywatyzacyjnych. Uniemożliwiło to prześledzenie przebiegu procesów decyzyjnych, w wyniku których ustalono cenę sprzedaży akcji JSW, a tym samym uzasadnienia podjęcia tej decyzji. [str. 26 *Informacji*].
- 8.** Przy prywatyzacji JSW zastosowano nowatorskie rozwiązanie rekompensacyjne dla pracowników ustawowo nieuprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji spółki, zaakceptowane przez organizacje reprezentujące załogę JSW. W tym celu spółka wyemitowała i opłaciła 3 954 210 akcji serii C, które następnie nieodpłatnie udostępniono tym pracownikom. Wyemitowana liczba akcji okazała się jednak zdecydowanie większa (o 83 %) od faktycznych potrzeb. Nierozdysponowane pozostało 1 796 324 akcji, które zostały umorzone w kwietniu 2012 r. NIK zwraca uwagę, że nadmierna emisja akcji serii C mogła mieć wpływ na cenę akcji spółki, a tym samym na potencjalną możliwość uzyskania przez Skarb Państwa wyższych niż faktycznie uzyskane przychodów ze sprzedaży akcji serii A i B w drodze pierwszej oferty publicznej⁹ [str. 29, 36 i 38 *Informacji*].
- 9.** Koszty poniesione przez Skarb Państwa, związane z IPO JSW, były zasadne i wyniosły łącznie 46 309,4 tys. zł, tj. 0,87% wartości oferty. Główną pozycją kosztów było wynagrodzenie prowizyjne doradców finansowych - 41 360,4 tys. zł. Z uwagi na przeprowadzone działania stabilizacyjne (skup akcji na giełdzie), rzeczywisty wskaźnik udziału kosztów w przychodach z prywatyzacji wyniósł 0,96%, wobec średniego udziału kosztów w przychodach w trzech poprzednich IPO w wysokości 1,94%. [str. 30 *Informacji*].

⁷ Dalej także: Giełda Papierów Wartościowych lub GPW.

⁸ Fundusz Rezerwy Demograficznej (1 933,7 mln zł), Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców (145,0 mln zł), Fundusz Skarbu Państwa i Fundusz Nauki i Technologii Polskiej (po 96,7 mln zł).

⁹ Dalej IPO (ang. Initial Public Offering – proces pierwszego wprowadzania akcji podmiotu do obrotu giełdowego).

10. MSP nie ustaliło z konsorcjum doradczym zakresu i podziału rodzajowego kosztów na finansowane z ustalonego ryczału oraz na koszty zwracane po przedstawieniu faktur i zestawień. Niecelowym było ustalenie dwóch równoległych źródeł finansowania prac doradców (ryczałt i zwrot uzasadnionych wydatków). Prowadziło to do braku przejrzystości w kwalifikowaniu kosztów do poszczególnych źródeł finansowania, niemożności dokładnej oceny ich zasadności, a w skrajnym przypadku mogło spowodować podwójne finansowanie tych samych wydatków. [str. 31 *Informacji*].

11. Wydatki JSW w związku z przeprowadzeniem pierwszej publicznej oferty akcji serii A i B były legalne i gospodarne. Łączna ich wysokość to 13,8 mln zł. Średni koszt przeprowadzenia oferty przypadający na jedną akcję wyniósł 0,35 zł. W 2011 r. spółka poniosła też koszty związane z emisją akcji serii C w wysokości 293,1 mln zł. Koszty te praktycznie w całości odzwierciedlają wartość godziwą pakietu akcji pracowniczych. Z tytułu umowy dotyczącej obsługi programu akcji pracowniczych, do dnia 30 listopada 2012 r., Spółka wydatkowała 990,2 tys. zł. Jej przedmiotem była przede wszystkim obsługa pracowników uprawnionych do nieodpłatnego otrzymania akcji JSW (wszystkich serii), a także prowadzenie depozytu i rejestru akcji JSW oraz księgi akcyjnej, reprezentowanie spółki w procesie dematerializacji akcji¹⁰, oraz dopuszczenia akcji do obrotu. [str. 32 *Informacji*].

12. Spółka zawarła w dniu 22 lipca 2011 r. w trybie bezprzetargowym niekorzystną umowę z kancelarią prawną o prowadzenie obsługi prawnej procesu przekazywania akcji spółki pracownikom JSW i spółek zależnych. W umowie nie zabezpieczono należycie interesów JSW, ze względu na brak faktycznej kontroli nad kosztami jej realizacji, co było działaniem niegospodarnym. W okresie objętym kontrolą była to jedyna umowa zawarta z usługodawcą zewnętrznym, bez określenia maksymalnej kwoty wynagrodzenia (tzw. mechanizm „salary cap”). Do 30 listopada 2012 r. z tytułu realizacji tej umowy zapłacono kancelarii ponad 15,2 mln zł. [str. 33 *Informacji*].

13. Nie stwierdzono nieprawidłowości w procesie zbywania akcji spółki pracownikom uprawnionym na podstawie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz uchwały organów korporacyjnych JSW. [str. 36 *Informacji*].

2.3 Uwagi końcowe i wnioski

Ministerstwo Skarbu Państwa w toku kontroli odwoływało się do praktyki rynkowej ukształtowanej w poprzednich procesach prywatyzacyjnych lub standardów wypracowanych w poprzednich transakcjach sprzedaży akcji w IPO. Dotyczyło to przede wszystkim ustalenia wysokości wynagrodzenia doradców finansowych oraz wysokości i sposobu dokumentowania kosztów ponoszonych przez menedżerów oferty, które finansowane były przez MSP. Miały one stanowić podstawę skutecznego i sprawnego przeprowadzenia procesu sprzedaży, zapewniającego maksymalizację przychodów ze sprzedaży akcji. Jednakże powyższe praktyki i standardy MSP pozostawały wyłącznie w obszarze osobistego doświadczenia pracowników MSP, którzy przygotowywali i prowadzili te procesy.

W ocenie NIK, nietrafny jest argument Ministra Skarbu Państwa, że wybór inwestorów instytucjonalnych oraz przydział im akcji według sprecyzowanych kryteriów stały w sprzeczności

¹⁰ Zamianę akcji jako dokumentu na formę zapisu elektronicznego.

z praktyką i mechanizmami rynkowymi. Minister mógł swobodnie ustalić takie zasady i kryteria, odpowiadające standardom rynkowym, według swojej najlepszej wiedzy i doświadczenia. Zasady te powinny być jednak formalnie przyjęte i stosowane, aby wykluczyć potencjalną dowolność, a więc nieprzejrzystość decyzji. Nie wprowadzono też w MSP praktyki dokumentowania (w niezbędnym zakresie) podejmowanych działań. W ocenie NIK, dla zachowania ich przejrzystości niezbędne jest dokumentowanie kluczowych czynności wykonywanych w ramach tych działań. Brak takiego obowiązku stwarza zagrożenie przyznawaniem nieuzasadnionych korzyści podmiotom rynkowym uczestniczącym w procesach prywatyzacji, a tym samym zaniżeniem przychodów Skarbu Państwa lub wzrostem kosztów.

Opierając się na tych przesłankach Najwyższa Izba Kontroli uznaje za celowe formalne ustalanie przejrzystych kryteriów wyboru inwestorów instytucjonalnych i zasad przydziału dla nich akcji w przyszłych działaniach prywatyzacyjnych; bieżące dokumentowanie co najmniej kluczowych decyzji podejmowanych w procesach prywatyzacji, w tym za pośrednictwem Giełdy Papierów Wartościowych. Treść wniosków pokontrolnych skierowanych do Ministra Skarbu Państwa i zarządu JSW przedstawiono w załączniku nr 3.

3.1 Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

3.1.1. Strategia działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007–2015

Produkcja węgla kamiennego w Polsce stanowi ponad 50% produkcji unijnej, przy czym w przypadku węgla energetycznego jest to ok. 59%, natomiast węgla koksowego ok. 39%. Polska jest drugim, po Niemczech, producentem węgla koksowego w Unii Europejskiej. Utrzymanie odpowiedniego poziomu kosztów pozwala polskim producentom na konkutowanie na rynku Unii Europejskiej z węglem importowanym z innych kierunków oraz na konkutowanie z innymi nośnikami energii.

Dokumentem określającym cel polityki państwa w stosunku do sektora górnictwa węgla kamiennego jest „Strategia działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007–2015”, przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2007 r. Celem tym jest racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby zasoby te służyły kolejnym pokoleniom Polaków. W dokumencie tym określono kierunki działalności górnictwa, które powinny stanowić podstawę do budowy strategii przez spółki węglowe – producentów węgla kamiennego.

Dla osiągnięcia celów strategicznych określono jako konieczne m.in. działania polegające na dokończeniu tworzenia Grupy Węglowo–Koksowej na bazie Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA, w tym włączenia spółki KWK „Budryk” SA w struktury JSW. W stanie docelowym JSW miała być większościowym udziałowcem następujących spółek:

- Koksownia „Przyjaźń” Sp. z o.o. – na dzień 1 stycznia 2007 r. 88,08% akcji należało do JSW,
- Polski Koks SA – na dzień 1 stycznia 2007 r. 51% akcji posiadała JSW,
- Kombinat Koksochemiczny „Zabrze” SA,
- Zakłady Koksownicze w Wałbrzychu.

W *Strategii* przewidziano też działania prywatyzacyjne, przy czym zasadność ewentualnej prywatyzacji miała być uzgadniana ze stroną społeczną, odrębnie dla każdej spółki. Dla ewentualnej prywatyzacji przyjęto poniższe warunki:

- sposób i przebieg procesu prywatyzacji powinien gwarantować utrzymanie większościowego pakietu akcji pod kontrolą Skarbu Państwa;
- proces prywatyzacji może być prowadzony poprzez giełdę w celu pozyskania kapitałów na rozwój i modernizację prywatyzowanego przedsiębiorstwa;
- zgodnie z prawem, pracownicy otrzymają akcje prywatyzowanej spółki - w przypadku pracowników nieuprawnionych, w zależności od kondycji finansowej danego przedsiębiorstwa, należy przygotować rozwiązania rekompensujące.

3.1.2. Podstawowe informacje o spółce i Grupie Kapitałowej JSW¹¹ przed prywatyzacją

Spółka została utworzona w dniu 1 kwietnia 1993 r. w wyniku połączenia siedmiu niezależnych przedsiębiorstw państwowych - kopalni węgla kamiennego („Borynia”, „Jastrzębie”, „Krupiński”, „Morcinek”, „Moszczenica”, „Pniówek” i „Zofiówka”), które zostały uruchomione w latach 1962–1986. W latach 1993–2006 spółka prowadziła restrukturyzację, której elementem było m.in. wydzielanie majątku bezpośrednio niezwiązanego z działalnością podstawową i tworzenie na jego podstawie odrębnych podmiotów gospodarczych, wchodzących w skład Grupy Kapitałowej JSW.

¹¹ Dalej: Grupa.

W 1996 r. powstała spółka Polski Koks SA, który wchodzi w skład Grupy. Firma ta ma ugruntowaną pozycję i markę rozpoznawalną na rynku światowym, jako jeden z największych na świecie (pod względem przychodów ze sprzedaży) podmiotów zajmujących się handlem koksem. W 1998 r. kopalnię „Morcinek” (z uwagi na nieuzasadnione ekonomicznie wydobycie) postawiono w stan likwidacji, która zakończyła się w 2000 r. W połowie 2003 r. JSW założyła spółkę Koksownia „Przyjaźń” Sp. z o.o., do której w grudniu 2003 r. Skarb Państwa wniósł w postaci aportu przedsiębiorstwo państwowe Zakłady Koksownicze „Przyjaźń” w Dąbrowie Górniczej. W 2008 r. Skarb Państwa wniósł do spółki kopalnię „Budryk”. W 2010 r. spółka nabyła od Skarbu Państwa 90,6% akcji Przedsiębiorstwa Gospodarki Wodnej i Rekultywacji SA.

JSW jest podmiotem dominującym Grupy. Za produkcję koksu odpowiadają Koksownia „Przyjaźń” SA, Kombinat Koksochemiczny „Zabrze” SA oraz Wałbrzyskie Zakłady Koksownicze „Victoria” SA, a Polski Koks SA zajmuje się przede wszystkim dystrybucją produktów Grupy.

Przed prywatyzacją Skarb Państwa posiadał 108 849 600 akcji zwykłych imiennych spółki serii A i B, o wartości nominalnej 5 zł każda, stanowiących 100% wszystkich zarejestrowanych akcji. Statut spółki zawiera ograniczenie polegające na tym, że akcjonariusz (akcjonariusze) dysponujący wraz z podmiotami zależnymi więcej niż 10% głosów istniejących w spółce w dniu Walnego Zgromadzenia, z wyłączeniem Skarbu Państwa, nie może wykonywać głosów z nadwyżki głosów ponad 10%.

W Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych¹² zarejestrowane było 93 920 997 akcji zwykłych na okaziciela serii A i B. Pozostałe 14 928 603 akcji serii A stanowiły Akcje Pracownicze, przeznaczone do nieodpłatnego nabycia przez pracowników, zgodnie z *ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji*.

Tabela nr 1

Podstawowe dane ekonomiczne JSW (skonsolidowane, w mln zł)

rok	2008	2009	2010	2011
Przychody ze sprzedaży	7 646,1	4 470,1	7 288,9	9 376,8
Wynik finansowy netto	806,0	- 669,1	1 501,9	2 086,6
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	- 2 096,0	247,6	-797,9	
Zadłużenie netto	1 413,3	448,0	1 756,6	
Kapitał własny	5 483,4	4 798,8	6 102,5	8236,3

W latach 2008–2011 (do czasu sporządzenia Prospektu emisyjnego) spółka wypłaciła dywidendę z zysku jedynie za rok obrotowy 2008. Zysk netto spółki, według zatwierdzonego sprawozdania finansowego sporządzonego zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości, wyniósł 567,6 mln zł. Walne Zgromadzenie JSW podjęło uchwałę o wypłacie z zysku wypracowanego w 2008 r. dywidendy w wysokości 11 mln zł.

Spółka dokonywała również tzw. wpłat z zysku na rzecz Skarbu Państwa. Zgodnie z *ustawą z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa*¹³ spółki takie

¹² Dalej: także KDPW.

¹³ Dz. U. Nr 154, poz. 792 ze zm.

zobowiązane są do dokonywania wpłat z zysku po opodatkowaniu podatkiem dochodowym. Po przeprowadzeniu prywatyzacji, z zastrzeżeniem rozliczenia zaliczek na poczet wpłat z zysku za 2011 rok, spółka nie podlega już temu obowiązkowi.

3.1.3. Prywatyzacja w sektorze węgla kamiennego w latach 2008–2010

Pierwsza prywatyzacja w sektorze miała miejsce w czerwcu 2009 r., kiedy to przeprowadzono pierwszą ofertę publiczną kopalni „Bogdanka” SA. W celu umożliwienia zbycia ponad 50% akcji, na wniosek Ministra Skarbu Państwa, Rada Ministrów dokonała stosownej zmiany *Strategii* w zakresie warunków prywatyzacji spółek węglowych.

Działania prywatyzacyjne ponownie podjęto w odniesieniu do Katowickiego Holdingu Węglowego SA. Strategia prywatyzacji KHW SA zakładała, iż debiut na GPW nastąpi w II połowie 2011 r. W ramach działań przygotowawczych do prywatyzacji powołano zespół roboczy do koordynacji prac i działań mających na celu przygotowanie pierwszej oferty publicznej akcji wyemitowanych w ramach podwyższania kapitału zakładowego KHW SA i wprowadzenia akcji do obrotu na giełdzie. Już w 2007 r. zarząd KHW SA przeprowadził referendum, w którym 52% pracowników (przy 82% frekwencji) opowiedziało się za częściowym upublicznieniem akcji przez giełdę. W tym samym roku wybrano doradców - prawnego i finansowego. Jednak ze względu na kryzys światowy i pogarszające się wyniki finansowe KHW SA w 2009 r. działania prywatyzacyjne wstrzymano.

3.1.4. Kluczowe uwarunkowania dotyczące kontrolowanej działalności

Większościowym akcjonariuszem w spółce i akcjonariuszem sprzedającym w ramach oferty publicznej był Skarb Państwa. Stosownie do art. 20 *ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008–2015*¹⁴, prywatyzacja spółki, w tym sprzedaż Akcji Sprzedawanych w ramach Oferty, jest dokonywana przez Ministra Skarbu Państwa w porozumieniu z Ministrem Gospodarki, zaś uprawnienia korporacyjne Skarbu Państwa jako akcjonariusza spółki (nadzór właścicielski) wykonywane są, co do zasady, przez Ministra Gospodarki. Zgodnie ze Statutem spółki zbycie przez Skarb Państwa akcji JSW poniżej 50% + 1 akcja może nastąpić jedynie za zgodą Rady Ministrów. W MSP nadzór nad Jastrzębską Spółką Węglową SA w zakresie prywatyzacji sprawował Departament Rynków Kapitałowych¹⁵.

Działania Ministerstwa Skarbu Państwa związane z prywatyzacją

Zbywanie akcji/udziałów reguluje *ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji*. Akcje zbywa minister właściwy do spraw Skarbu Państwa (art. 31a). Zbywanie akcji/udziałów Skarbu Państwa następować może, w myśl art. 33 *ustawy* (z zastrzeżeniem uprawnień pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji) m.in. na podstawie oferty publicznej akcji objętych prospektem emisyjnym lub memorandum informacyjnym w rozumieniu *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych*¹⁶, sporządzonym w związku z tą ofertą lub dopuszczeniem akcji do obrotu na rynku regulowanym. Ta metoda prywatyzacji jest powszechnie uznawana za najbardziej przejrzystą i całkowicie rynkową.

Przebieg procesów prywatyzacyjnych, prowadzonych na podstawie przepisów działu IV i V *ustawy*, jest jawny (art. 2a). Z przebiegu procesu prywatyzacyjnego sporządza się kartę prywatyzacji,

¹⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 192, poz. 1379 ze zm.

¹⁵ Dalej: także DRK.

¹⁶ Dz. U. z 2009 r., Nr 185, poz. 1439 ze zm.

zawierającą wskazane przepisami informacje (art. 2b). Prywatyzacja przeprowadzana we wskazanym trybie nie wymaga sporządzenia analiz przedprywatyzacyjnych (§ 8 rozporządzenia Rady Ministrów dnia 30 maja 2011 r. w sprawie analiz spółki przeprowadzanych przed zaoferowaniem do zbycia akcji należących do Skarbu Państwa¹⁷), wydanego na podstawie dyspozycji art. 32 ustawy.

Uprawnionym pracownikom generalnie przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia do 15% akcji objętych przez Skarb Państwa w dniu wpisania spółki do rejestru (art. 36 ustawy o kip). Akcje zbywa się nieodpłatnie w grupach wyodrębnionych ze względu na okresy zatrudnienia uprawnionych pracowników w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym, jego poprzedniku i w spółce powstałej w wyniku komercjalizacji. Nieodpłatne zbycie udziałów następuje w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Minister Skarbu Państwa określił, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady podziału uprawnionych pracowników na grupy i ustalenia liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz tryb nabywania akcji przez uprawnionych pracowników¹⁸. Uprawnieni pracownicy mogą skorzystać z prawa do nabycia akcji nieodpłatnie, o ile w ciągu sześciu miesięcy od dnia wpisania spółki do rejestru złożą pisemne oświadczenie o zamiarze nabycia akcji. Niezłożenie oświadczenia w powyższym terminie powoduje utratę tego prawa. Prawo do nieodpłatnego nabycia akcji powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych i wygasa z upływem 24 miesięcy od dnia powstania tego prawa. Prawo to może być wykorzystane przez uprawnionych pracowników tylko w jednej spółce – uprawniony przed nabyciem akcji składa oświadczenie, że nie skorzystał z prawa do nieodpłatnego nabycia akcji w innej spółce.

W przypadku wniesienia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji do spółki z udziałem Skarbu Państwa, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może zaoferować uprawnionym pracownikom możliwość wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, w drodze nabycia akcji spółki z udziałem Skarbu Państwa, objętych w zamian za wniesione akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji.

Planowane kwoty oraz przeznaczenie przychodów z prywatyzacji określa co rok ustawa budżetowa (art. 56 ustawy o kip). Z przychodów uzyskanych z prywatyzacji tworzy się następujące państwowe fundusze celowe:

- Fundusz Reprywatyzacji, na rachunku którego są gromadzone środki pochodzące ze sprzedaży 5 % akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji;
- Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców, na rachunku którego gromadzi się 15% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym r. budżetowym;
- Fundusz Skarbu Państwa, na rachunku którego gromadzi się m.in. 2% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym r. budżetowym;
- Fundusz Nauki i Technologii Polskiej, na rachunku którego gromadzi się 2 % przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym r. budżetowym.

¹⁷ Dz. U. Nr 114, poz. 663. Wcześniej: §16 rozporządzenia Rady Ministrów dnia 17 lutego 2009 r. w sprawie analizy spółki, przeprowadzanej przed zaoferowaniem do zbycia akcji należących do Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 37 poz. 288 ze zm.).

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz. U. Nr 35, poz. 303 ze zm.).

Ponadto przychody ze sprzedaży należących do Skarbu Państwa akcji i udziałów, stanowiących do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw¹⁹ rezerwę na cele uwłaszczenia, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa przekazuje na wyodrębniony rachunek ministra właściwego do spraw pracy.

Inne regulacje

Do spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, o ile ustawa o kip nie stanowi inaczej, stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych (Ksh). W jednoosobowej spółce Skarbu Państwa oświadczenia woli składane przez Skarb Państwa wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. O wysokości dywidendy²⁰ i terminie jej wypłaty decyduje walne zgromadzenie.

Udzielanie zamówień publicznych przez jednostki sektora finansów publicznych podlega przepisom ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²¹.

3.2 Istotne ustalenia kontroli

3.2.1. Sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad JSW

Opracowywane przez Departament Jednostek Nadzorowanych i Podległych w Ministerstwie Gospodarki²² kwartalne informacje o działalności JSW zawierały oceny i analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej spółki. Przekazywano je kierownictwu MG. Opinie dotyczące sprawozdań zarządu JSW z działalności spółki przygotowywał Departament Górnictwa MG. DJNP sporządzał notatki dla Ministra Gospodarki przed zatwierdzeniem rocznych sprawozdań finansowych. WZ JSW, na których zatwierdzano sprawozdania finansowe odbywały się terminowo, tzn. do 30 czerwca następnego roku. W terminie określonym w art. 63c ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²³, tj. nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego, odbywały się WZ JSW zatwierdzające skonsolidowane sprawozdania finansowe grupy kapitałowej.

W okresie objętym kontrolą DJNP analizował i weryfikował dane liczbowe zawarte we wnioskach kierowanych do WZ JSW oraz wszelkie dokumenty, w tym m. in. opinie niezależnych biegłych rewidentów, raportów, operatów szacunkowych i ekspertyz.

Wyniki analiz oraz opinie o projektach uchwał WZ JSW właściwe komórki organizacyjne MG przedstawiały w formie notatek. W okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 30 września 2012 r. sporządzono 87 notatek, w tym 17 w 2008 r., 25 w 2009 r., 33 w 2011 r. oraz 3 w 2012 r. W okresie objętym kontrolą odbyło się 85 posiedzeń WZ JSW. MG nie zlecało dokonania analiz wykonawcom zewnętrznym.

W okresie objętym kontrolą spośród 87 wniosków zarządu JSW zgłoszonych do WZ spółki w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 30 września 2012 r. w 15 przypadkach doszło do zmiany ich treści lub przeniesienia terminu rozpatrzenia na rok następny. Podjęcie niektórych uchwał WZ

¹⁹ Dz. U. Nr 25, poz. 253 ze zm.

²⁰ Dywidenda – część zysku netto (po opodatkowaniu podatkiem dochodowym) spółki kapitałowej przeznaczona do podziału pomiędzy udziałowców lub akcjonariuszy. Wysokość dywidendy wyliczana jest na podstawie rocznego wyniku finansowego spółki.

²¹ Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm. Dalej: *ustawa pzp*.

²² Dalej: DJNP.

²³ Dz. U. z 2013 r., poz. 330.

z opóźnieniem w stosunku do daty złożenia wniosku, poprzedzone z reguły zmianami treści tych wniosków, nie wpłynęło na opóźnienie założonego terminu prywatyzacji JSW.

W MG rzetelnie przygotowywano projekty uchwał WZ JSW, w efekcie czego okazały się one trafnymi z punktu widzenia rozstrzyganych problemów. Spośród 101 uchwał WZ JSW podjętych w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 30 września 2012 r. żadna nie została zmieniona.

Walne Zgromadzenie podjęło w dniu 12 maja 2011 r. dwie uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego.

1. Kapitał zakładowy spółki został podwyższony w wyniku emisji 3 954 210 nowych akcji serii C w celu ich nieodpłatnego udostępnienia pracownikom JSW i spółek zależnych, zatrudnionych w dniu pierwszego notowania JSW na GPW, którzy nie posiadali praw do nieodpłatnego nabycia akcji Spółki, akcji Kompanii Węglowej SA, akcji KK „Zabrze”, ani udziałów w Koksowni „Przyjaźń” na mocy *ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*. Złożenie wniosku w sądzie rejestrowym o zarejestrowanie podwyższenia kapitału w wyniku emisji akcji serii C, uwarunkowane miało być wcześniejszym zarejestrowaniem podwyższenia kapitału zakładowego wynikającego z emisji akcji serii D.
2. Kapitał zakładowy spółki został podwyższony w wyniku emisji 6 404 110 nowych akcji serii D. Akcje serii D objął Skarb Państwa w ramach subskrypcji prywatnej, po cenie emisyjnej równej 41,76 zł. Skarb Państwa wniósł do spółki 5 610 000 akcji KK „Zabrze”, na pokrycie obejmowanych akcji serii D. Pulę 1 130 137 akcji przeznaczono do nieodpłatnego nabycia przez pracowników KK „Zabrze”, zgodnie z art. 38d *ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*.

Zarząd JSW, po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Nadzorczej JSW, w dniu 30 marca 2011 r. wystąpił do WZ JSW z propozycją podziału zysku netto spółki za 2010 r. Na wypłatę nagród dla załogi zarząd zaproponował 130 mln zł brutto. W dniu 10 czerwca 2011 r. pomiędzy Ministrem Gospodarki, a związkami zawodowymi działającymi w JSW zostało zawarte porozumienie, w którym Minister Gospodarki zadeklarował podwyższenie kwoty wypłaty z zysku dla pracowników JSW ze 130 mln zł do 160 mln zł brutto. Związki zawodowe zadeklarowały natomiast spokój społeczny w toku prywatyzacji JSW. Analiza możliwości podziału zysku spółki za 2010 r. pozwoliła WZ JSW na podwyższenie pierwotnie zaproponowanej kwoty na nagrody dla pracowników. W ocenie NIK, postępowanie Ministra Gospodarki, jako WZ JSW było celowe i mieściło się w zobowiązaniach wyrażonych w punkcie 5.2. *Strategii* obligujących do uzgadniania zasadności ewentualnej prywatyzacji danej spółki ze stroną społeczną.

3.2.2. Współpraca Ministra Skarbu Państwa i Ministra Gospodarki w procesie prywatyzacji JSW

Artykuł 20 ust. 2 *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008–2015* stanowi, że prywatyzacji przedsiębiorstw górniczych dokonuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki. Minister Skarbu Państwa w dniu 11 stycznia 2011 r. zdecydował²⁴ o prywatyzacji JSW w drodze pierwszej oferty publicznej.

W trakcie jej przygotowywania występowały różnice zdań pomiędzy ministrami.

- Minister Skarbu Państwa rozważał możliwość zaoferowania do sprzedaży na GPW więcej niż 50% akcji. Przedstawiał argumenty wskazujące, że zachowanie przez Skarb Państwa ponad połowy akcji nie przyniosłoby pożądanych efektów prywatyzacji. Kontrolę nad spółką można

²⁴ Na podstawie art. 33 ust. 1 pkt. 7 *ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji*.

zachować utrzymując władztwo korporacyjne (co najmniej 25% głosów) i zmieniając Statut spółki w sposób gwarantujący większość głosów na walnym zgromadzeniu. Zdaniem Ministra Gospodarki w przypadku gdyby udział Skarbu Państwa miał wynieść poniżej 50% konieczna byłaby zmiana *Strategii*, co wymagałoby uzgodnień społecznych i resortowych.

- Kolejna rozbieżność zdań dotyczyła pozostawienia w treści projektu Statutu JSW uprawnienia Skarbu Państwa do powoływania większości członków RN, jako mechanizmu obowiązującego do czasu, gdy Skarb Państwa posiada ponad 25% akcji. MSP zaproponowało zastosowanie uprawnienia Skarbu Państwa do powoływania większości członków RN dla poziomu przekraczającego 34% akcji, gdyż nie była planowana redukcja udziału Skarbu Państwa w kapitale zakładowym JSW poniżej tego progu. Zdaniem MG mogłoby to jednak doprowadzić do osłabienia pozycji Skarbu Państwa w sytuacji, gdyby podjęta została decyzja o sprzedaży akcji Skarbu Państwa do poziomu poniżej 34%. Ponadto zachowanie postanowień Statutu JSW w zakresie zachowania przez Skarb Państwa 25% głosów +1 głos zostało zaakceptowane przez stronę społeczną na posiedzeniach Zespołu Trójstronnego ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników.
- Dyrektor Departamentu Rynków Kapitałowych MSP w dniu 27 maja 2011 r. przesłał do Departamentu Górnictwa MG projekt umowy o świadczenie usług finansowych z prośbą o ewentualne uwagi w trybie pilnym. Projekt ten wymagał zaopiniowania, gdyż kompetencję do reprezentowania Skarbu Państwa i podejmowania w imieniu Skarbu Państwa zobowiązań ma co do zasady Minister Skarbu Państwa, w porozumieniu z Ministrem Gospodarki²⁵, a ponadto zgodnie z *ustawą o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach w latach 2008–2015* tylko Minister Gospodarki mógł podjąć zobowiązanie, że Skarb Państwa i JSW nie będą w okresie 360 dni po debiucie giełdowym bez zgody tzw. globalnych współkoordynatorów podejmować żadnych działań związanych z emisją nowych akcji JSW. W odpowiedzi na powyższe pismo z 27 maja 2011 r. Departament Górnictwa MG poinformował, że Minister Gospodarki nie jest stroną umowy o świadczenie usług finansowych i MG nie będzie opiniowało projektu przedstawionej umowy.

W dniu 12 maja 2011 r. NWZ JSW podjęło uchwały w sprawie zmiany Statutu spółki, ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie akcji do obrotu na rynku regulowanym, dematerializacji akcji, upoważnienia zarządu do zawarcia umowy z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych SA, a także emisji akcji serii C i D. Projekty powyższych uchwał oraz projekt statutu Minister Skarbu Państwa zaopiniował w dniu 18 kwietnia 2011 r., niezwłocznie po wystąpieniu Ministerstwa Gospodarki. W dniu 27 maja 2011 r. NWZ JSW upoważniło zarząd do zawarcia tzw. *umowy o gwarantowanie oferty*. MG, po wystąpieniu Ministerstwa Skarbu Państwa, w dniu 1 czerwca 2011 r. przekazało oświadczenie Ministra Gospodarki wymagane do zawarcia umowy o świadczenie usług finansowych związanych z prywatyzacją, a w dniu 9 czerwca 2011 r. oświadczenie Ministra Gospodarki niezbędne do zawarcia umowy o gwarantowanie oferty.

Minister Skarbu Państwa informował Ministra Gospodarki o działaniach podejmowanych w procesie prywatyzacji.

²⁵ Zgodnie z art. 20 ust. 2 *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008–2015*.

W okresie od dnia 10 lutego 2011 r. do dnia 19 maja 2011 r. działał Komitet Sterujący²⁶, do którego zadań należało m.in. organizowanie prac związanych z opracowaniem Prospektu emisyjnego JSW²⁷. W pracach KS uczestniczyli przedstawiciele Ministra Skarbu Państwa, Ministra Gospodarki oraz JSW. Podsekretarz stanu w MG uczestniczył w spotkaniu Ministra Skarbu Państwa z doradcami finansowymi Ministra Skarbu Państwa, którego przedmiotem było ustalenie maksymalnej ceny akcji JSW. MG było również informowane o procesie budowy księgi popytu, wyznaczającej cenę sprzedaży akcji spółki oraz możliwą alokację akcji oferowanych przez Skarb Państwa.

Minister Skarbu Państwa w IPO zapewnił wykonanie postanowień *Strategii*, tj. m.in. zachowanie przez Skarb Państwa większościowego pakietu akcji JSW, przeprowadzenie prywatyzacji w porozumieniu ze stroną społeczną z zastosowaniem rozwiązań rekompensacyjnych dla pracowników nieuprawnionych ustawowo do nieodpłatnego nabycia akcji JSW. Zgodnie z wymogami *Strategii*, JSW stała się większościowym udziałowcem spółki KK „Zabrze”²⁸. *Strategia* przewidywała wprawdzie, że prywatyzacja KK „Zabrze” mogła być przeprowadzona poprzez giełdę w celu pozyskania kapitału na rozwój i modernizację, jednak w ocenie zarządu JSW, z uwagi na dobrą sytuację finansową spółki, nie było potrzeby takiego działania²⁹.

3.2.3. Stanowisko pracowników spółki wobec planów prywatyzacji JSW

Podjęcie przez WZ JSW w dniu 12 maja 2011 r. uchwał niezbędnych do złożenia Prospektu emisyjnego, a więc miesiąc później niż przewidywał to harmonogram MSP, związane było z trudną sytuacją społeczną panującą w spółce przed upublicznieniem akcji. I tak:

- w styczniu 2011 r. związki zawodowe działające w spółce wszczęły dwa spory zbiorowe z JSW; pierwszy dotyczył deputatu węglowego oraz wartości ekwiwalentu za deputat węglowy, a drugi wzrostu wynagrodzeń zasadniczych w spółce o 10%; pierwszy spór zakończono w dniu 28 lutego 2011 r. podpisaniem porozumienia, natomiast w drugiej kwestii, w dniu 17 stycznia 2011 r. podpisano protokół rozbieżności;
- w dniu 17 marca 2011 r. zakładowe organizacje związkowe działające w JSW powołały Międzyzakładowy Komitet Protestacyjno – Strajkowy JSW;
- w dniach 7 i 8 kwietnia 2011 r. Międzyzakładowy Komitet Protestacyjno – Strajkowy JSW przeprowadził referendum, w którym pracownicy odpowiadali na pytania:
 1. *Czy jesteś za strajkiem którego celem będzie osiągnięcie podwyżki wynagrodzenia zasadniczego o 10% określonej w sporze zbiorowym wszczętym w dniu 11.01.2011 r.?*
 2. *Czy jesteś za prowadzeniem akcji protestacyjnej polegającej na wstrzymaniu wysyłki węgla z kopalni JSW SA do czasu osiągnięcia podwyżki wynagrodzenia zasadniczego o 10% określonej w sporze zbiorowym wszczętym w dniu 11.01.2011 r.?*
 3. *Czy jesteś przeciw prywatyzacji lub upublicznieniu Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA?;*
 w referendum odpowiednio 96,2%, 95,6% i 95,55% głosujących pracowników opowiedziało się za strajkiem, podjęciem akcji protestacyjnej oraz przeciw prywatyzacji JSW; w referendum wzięło udział 78,53% pracowników;

²⁶ Dalej także: KS.

²⁷ Dalej także: Prospekt.

²⁸ W dniu 12 maja 2011 r. JSW zawarła Warunkową Umowę Wniesienia spółki KK „Zabrze”, a ostateczną umowę pomiędzy Ministrem Skarbu Państwa a Zarządem JSW zawarto w dniu 29 czerwca 2011 r.

²⁹ Stanowisko takie zarząd JSW przedstawił w piśmie z dnia 11 marca 2011 r. skierowanym do ZZ JSW oraz w Porozumieniu z dnia 10 czerwca 2011 r. zawartym przez zarząd JSW, Ministra Gospodarki i Ministra Skarbu Państwa ze ZZ JSW.

- w dniu 18 kwietnia 2011 r., odbył się w spółce dwudziestoczworgodzinny strajk, a w dniach 4-5 maja 2011 r., prowadzony był tzw. strajk włoski;
- w dniu 5 maja 2011 r., w wyniku prowadzonych ze stroną społeczną rozmów w ramach Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego, dotyczących m.in. gwarancji zatrudnienia oraz kwestii związanych z upublicznieniem akcji JSW, zarząd JSW podpisał, a organizacje związkowe parafowały, porozumienie zbiorowe; strona społeczna uzależniła podpisanie porozumienia od spełnienia dodatkowych warunków, w tym m.in. podwyżki wynagrodzeń o 10% oraz gwarancji zachowania tzw. władztwa korporacyjnego przez Skarb Państwa w JSW po ofercie prywatyzacyjnej;
- w dniu 10 czerwca 2011 r. podpisano porozumienie między spółką a stroną związkową kończące spór zbiorowy wszczęty w styczniu 2011 r. w sprawie wzrostu wynagrodzeń pracowników.

Uchwały związane z upublicznieniem akcji JSW zostały więc podjęte przez WZ JSW w tydzień po zawarciu porozumienia pomiędzy stroną związkową i zarządem JSW, w momencie gdy sytuacja społeczna w spółce była stabilna.

3.2.4. Przygotowanie prywatyzacji

Prywatyzacja JSW założona została w przyjętym przez Radę Ministrów *Planie prywatyzacji na lata 2008–2011*³⁰. Jednym z jej celów była maksymalizacja przychodów Skarbu Państwa ze sprzedaży akcji spółki, dzięki popytowi zwiększanemu wskutek poszerzenia baz potencjalnych inwestorów i zwiększonemu napływowi globalnego kapitału na polską giełdę. Instrumentem realizacji tego celu było powierzenie przez Ministra Skarbu Państwa roli doradców finansowych w procesie IPO JSW konsorcjum dziewięciu banków prowadzących globalną działalność finansową.

Minister Skarbu Państwa z dniem 30 listopada 2010 r. powierzył Panu Krzysztofowi Walenczakowi, ówczesnemu podsekretarzowi stanu w MSP nadzór nad JSW w zakresie prac związanych z prywatyzacją³¹. W lutym 2011 r. Minister Skarbu Państwa powołał czteroosobowy Zespół do prywatyzacji JSW³² złożony z pracowników MSP. Zespołowi przewodniczył dyrektor Departamentu Rynków Kapitałowych. Do zadań Zespołu należało m.in. prowadzenie bieżących spraw związanych z IPO JSW oraz rekomendowanie Ministrowi Skarbu Państwa działań związanych z procesem prywatyzacji. W dniu 23 maja 2011 r. Podsekretarz stanu nadzorujący proces prywatyzacji otrzymał pełnomocnictwa do reprezentowania Skarbu Państwa we wszystkich czynnościach faktycznych i prawnych związanych z IPO JSW.

Zgodnie z orientacyjnym harmonogramem działań w procesie IPO JSW zaakceptowanym przez Ministra Skarbu Państwa w dniu 11 stycznia 2011 r., projekt Prospektu emisyjnego wraz z wnioskiem o jego zatwierdzenie miał zostać przekazany do Komisji Nadzoru Finansowego³³ w dniu 18 kwietnia 2011 r., zamknięcie oferty miało nastąpić w dniu 30 czerwca 2011 r., a debiut giełdowy spółki w dniu 8 lipca 2011 r. Komitet Sterujący na pierwszym posiedzeniu w dniu 10 lutego 2011 r. założył,

³⁰ Przewidywał on prywatyzację JSW w trybie oferty publicznej przeprowadzonej w latach 2010–2011 (Załącznik nr 6 do Planu poz. 17).

³¹ Patrz § 1 pkt 5 zarządzenia Ministra Skarbu Państwa nr 52 z dnia 30 listopada 2010 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie podziału zadań Kierownictwa Ministerstwa Skarbu Państwa (Dz. Urz. MSP z 2010 r. 4.7).

³² Dalej także Zespół.

³³ Dalej: KNF.

że utrzymany zostanie termin przekazania projektu Prospektu do KNF, natomiast debiut giełdowy spółki nastąpi wcześniej, tj. w dniu 30 czerwca 2011 r.

Założony przez KS termin debiutu nie został dotrzymany. Przyczyną było opóźnione o trzy tygodnie przekazanie projektu Prospektu do KNF (12 maja 2011 r.), spowodowane oczekiwaniem na podjęcie przez Ministra Gospodarki uchwał WZ, niezbędnych do przeprowadzenia transakcji. Podjęcie tych uchwał uzależnione było natomiast od zawarcia porozumienia ze stroną społeczną. Ostatecznie terminy IPO JSW zostały ustalone w projekcie Prospektu. Debiut giełdowy JSW przewidziano tam na 6 lipca 2011 r. KNF zatwierdziła Prospekt w dniu 7 czerwca 2011 r.

Korzystając z uprawnienia wynikającego z § 16 ust.1 pkt. 2 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2009 r. w sprawie analizy spółki, przeprowadzanej przed zaoferowaniem do zbycia akcji należących do Skarbu Państwa*³⁴ Minister SP w dniu 4 lutego 2011 r. zrezygnował z wykonania oszacowania wartości JSW na rzecz wyceny rynkowej, określonej na podstawie księgi popytu. Dyrektor DRK w styczniu 2011 r. oszacował wartość oferty akcji JSW na 2,5 mld zł przy zachowaniu większościowego udziału Skarbu Państwa. Wartość tę wykorzystano przy szacowaniu przychodów z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa.

W styczniu 2011 r. DRK rozpoczął szacowanie kosztów sprzedaży akcji JSW (prace doradców prawnych i finansowych) przewidywanych do poniesienia przez Skarb Państwa. W procesach IPO stanowią one zazwyczaj ponad 90% całości kosztów. Wysokość wynagrodzenia doradców prawnych dyrektor DRK oszacował na ok. 500 tys. zł, na podstawie ofert kancelarii prawnych złożonych w procesie IPO GPW SA. Koszty doradców finansowych w procesach IPO to głównie wynagrodzenie prowizyjne, ustalane wskaźnikowo w relacji do wartości oferty, oszacował natomiast na 35 000 tys. zł, tj. na poziomie 1,40% wartości oferty. Średni wskaźnik udziału tych kosztów w trzech poprzednich zrealizowanych IPO (PZU SA, GPW SA oraz BGŻ SA) wyniósł 1,41%. Uwzględniając oszacowanie wartości spółki przedstawione przez banki wybrane do obsługi procesu IPO JSW, ostatecznie oszacowano koszty doradców finansowych na 60 000 tys. zł. MSP ustaliło zakres prac doradców tak jak w poprzednich procesach IPO.

W styczniu 2011 r. MSP wszczęło postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na świadczenie usług prawnych dla Ministerstwa Skarbu Państwa w procesie zbycia akcji JSW. Przeprowadzono je rzetelnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami. W dniu 22 lutego 2011 r. dyrektor DRK zawarł umowę o świadczenie usług prawnych z kancelarią prawniczą. Ustalono w niej wynagrodzenie w wysokości do 553 tys. zł. Umowę zawarto na czas określony, tj. na 12 miesięcy od dnia podpisania. Przedmiotem umowy było wykonanie, na pisemne żądanie zlecającego i w terminie przez niego wyznaczonym, prac określonych w siedmiu odrębnych punktach, które uprzednio zawarto w SIWZ. Sankcją za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zlecenia z winy zlecającego miała być kara umowna w wysokości 30% wynagrodzenia. NIK zwróciła uwagę, że wbrew zapisom umowy nie wyznaczono terminu zakończenia realizacji zleconych prac. Dyrektor DRK w piśmie z dnia 25 lutego 2011 r., skierowanym do wykonawcy, wniósł jedynie o rozpoczęcie prac określonych w umowie.

Minister Skarbu Państwa dokonał wyboru doradców finansowych bez zastosowania *ustawy Prawo zamówień publicznych*, do czego uprawniał go art. 4 pkt 3 lit. j tej ustawy. W styczniu 2011 r.

³⁴ Dz. U. Nr 37, poz. 288 ze zm. – Skarb Państwa może odstąpić od sporządzania analizy sytuacji prawnej majątku prywatyzowanej spółki oraz oszacowania majątku przedsiębiorstwa jeżeli akcje spółki są notowane lub sprzedawane na rynku regulowanym lub sprzedawane na podstawie oferty publicznej oraz prospektu emisyjnego.

rozesłano zapytania ofertowe do 15 wybranych, największych globalnych banków inwestycyjnych oraz instytucji z czołówki listy Bloomberg Equity Offerings - Europe 2010. MSP zwróciło się do oferentów o przedstawienie zakresu obecnej działalności w oparciu o zasoby w Polsce. Dodatkowo MSP wystąpiło do trzech biur maklerskich z zapytaniem o zainteresowanie udziałem w planowanej transakcji. Po analizie ofert, w dniu 4 lutego 2011 r., Minister Skarbu Państwa zaakceptował rekomendację dyrektora DRK oraz nadzorującego podsekretarza stanu dotyczącą wyboru banków - City Handlowy, Goldman Sachs International, UniCredit Group do pełnienia roli Globalnych Współkoordynatorów oraz wyboru biur maklerskich: PKO BP, Ipopema Securities SA oraz Societe Generale, jako współtworzących księgę popytu (bookrunner).

W dniu 27 maja 2011 r. zapadła wspólnie wypracowana decyzja (MSP i banków) o wzmocnieniu konsorcjum doradczego w celu maksymalizacji powodzenia oferty oraz ceny sprzedaży. Do grona globalnych koordynatorów dołączono bank JP. Morgan, a skład konsorcjum uzupełniły dwa biura maklerskie (Dom Inwestycyjny BRE BANK SA oraz Wood&Company). W dniu 31 maja 2011 r. Minister Skarbu Państwa zaakceptował ostateczny skład konsorcjum doradczego. Proces wyboru doradców finansowych zachował charakter konkurencyjności, a dokonując wyboru uwagę zwrócono na doświadczenie doradców, ich obecność na rynkach kapitałowych oraz działalność prowadzoną na rynku krajowym.

W dniu 9 czerwca 2011 r. zawarto z konsorcjum *umowę o świadczenie usług finansowych w związku z ofertą*. Podział obowiązków wynikających z umowy w ramach konsorcjum odpowiadał rekomendacjom dyrektora DRK, kierowanym do Ministra Skarbu Państwa. W umowie, w pkt 7 „Wynagrodzenie i koszty” ustalono, że za usługi świadczone w związku z ofertą, Akcjonariusz Sprzedający³⁵ zobowiązuje się zapłacić globalnym współkoordynatorom, oferującemu, współprowadzącym księgę popytu oraz menedżerom łączne wynagrodzenie w wysokości 0,77% wartości oferty³⁶. Akcjonariusz Sprzedający zobowiązał się również zapłacić doradcom, tytułem poniesionych kosztów i wydatków, ryczałtowe wynagrodzenie w kwocie 448 950 euro, a ponadto zwrócić wszystkie uzasadnione koszty poniesione przez doradców, jednak nie więcej niż 0,075% przychodów brutto Akcjonariusza Sprzedającego. W umowie postanowiono również, że jeżeli Akcjonariusz Sprzedający przyzna menedżerom ds. stabilizacji opcję lub opcje typu greenschoe³⁷, wynagrodzenie pozostanie w ww. wysokości, niezależnie od tego czy menedżerowie wykonali te opcje i niezależnie od liczby akcji spółki w odniesieniu, do których takie opcje zostały wykonane. Wynagrodzenie prowizyjne obejmowało również umowę o gwarantowanie oferty.

Wynagrodzenie doradców finansowych ustalone w umowie zawierało trzy odrębne pozycje: prowizję, ryczałt na wydatki i zwrot uzasadnionych wydatków, podczas gdy ostateczna oferta cenowa przedstawiona w dniu 26 maja 2011 r. przez konsorcjum, wyrażała oczekiwanie zapłaty tylko w jednej pozycji, tj. prowizji wynoszącej 2% wartości transakcji. W toku uzgodnień

³⁵ Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, będący jedynym akcjonariuszem spółki.

³⁶ Wartość oferty dla potrzeb wynagrodzenia określono jako iloczyn liczby akcji ostatecznie przydzielonych w ramach oferty i ostatecznej ceny sprzedaży za jedną akcję, nazywając tę wartość „Przychodem brutto Akcjonariusza sprzedającego”.

³⁷ Greenschoe – opcja stabilizacji kursu akcji uruchamiana według uznania menedżerów stabilizujących w sytuacji spadku ceny akcji w okresie 30 dni następujących po debiucie giełdowym. Polega na nabywaniu maksymalnie 10% akcji przez menedżerów stabilizujących po cenie sprzedaży (debiutu) celem kształtowania kursu akcji w sytuacji spadku ich wartości rynkowej poniżej ceny sprzedaży. Skupione akcje przekazane są Akcjonariuszowi Sprzedającemu. Źródłem finansowania są przychody ze sprzedaży akcji inwestorom instytucjonalnym, okresowo zatrzymane przez menedżerów oferty.

i opiniowania Departament Budżetu i Finansów MSP³⁸ wyraził opinię, że podstawą zapłaty kosztów poniesionych przez doradców powinny być dowody księgowe potwierdzające ich poniesienie, a nie tylko zestawienie poniesionych kosztów i wydatków. Odnosząc się do opinii DBF dyrektor DRK poinformował, że podstawą zwrotu kosztów poniesionych przez doradców będą, zgodnie ze standardami wypracowanymi w dotychczasowych transakcjach Skarbu Państwa na podstawie praktyki rynkowej, faktury lub inne dowody księgowe wystawione przez poszczególne banki oraz oświadczenia doradców (banków inwestycyjnych) o wysokości poniesionych i opłaconych przez członków konsorcjum kosztów, z podziałem na szczegółowe ich kategorie. Ostatecznie DBF parafował nowy projekt umowy, w którym stwierdzono, że doradcy przedstawiają Akcjonariuszowi Sprzedającemu łączne zestawienie kosztów i wydatków poniesionych w związku z ofertą. Parafowany przez DBF projekt zawierał postanowienia różniące się od tych, które kwestionował w procesie uzgodnień (w opinii DBF zestawienie łączne nie było wystarczającą podstawą zwrotu kosztów). Zrezygnowano również z warunku faktycznego poniesienia (uprzedniego opłacenia) kosztów, o których zwrot starali się wykonawcy umowy. Ustalone w umowie łączne maksymalne wynagrodzenie wynosiło mniej niż 50% wynagrodzenia proponowanego przez konsorcjum w ostatecznej ofercie cenowej.

Umowa o świadczenie usług finansowych nie zawierała sankcji za nieterminowe lub nierzetelne wykonanie prac przez doradców finansowych. Motywowano to tym, że praktyka rynkowa nie przewiduje stosowania kar umownych w umowach o świadczenie usług doradczych w międzynarodowych transakcjach na rynku kapitałowym. W transakcjach takich, prowadzonych w zmiennych warunkach rynkowych, dla zapewnienia Skarbowi Państwa maksymalnych korzyści, wymagane jest zachowanie znacznej elastyczności i optymalnym rozwiązaniem jest formułowanie stosunkowo ogólnych zakresów prac i obowiązków stron, co utrudnia wprowadzenie kar umownych dla świadczącego takie usługi.

Wykonywane przez doradców prace wyznaczeni pracownicy DRK oceniali i odbierali na bieżąco. DRK nie dokonywał sformalizowanego, dokumentowanego pisemnie odbioru prac doradczych, gdyż ocena stopnia realizacji i jakości prac doradców prowadzona była w systemie ciągłym podczas rozmów telefonicznych, spotkań osobistych, telekonferencji. Ocena działań doradców - według dyrektora DRK - wyraża się pozytywnym przyjęciem oferty przez inwestorów, również z rynków międzynarodowych.

3.2.5. Oferta publiczna

Akcjonariusz Sprzedający, na podstawie Prospektu emisyjnego, zaoferował do 39 496 196 akcji sprzedawanych serii A i B. Uprawnionymi do wzięcia udziału w ofercie byli inwestorzy indywidualni³⁹, osoby uprawnione⁴⁰ oraz inwestorzy instytucjonalni. Zgodnie z Prospektem liczba akcji dla inwestorów indywidualnych miała stanowić różnicę pomiędzy ilością odpowiadającą 25% akcji sprzedawanych, a liczbą akcji na jaką złożyły ważne zapisy osoby uprawnione. Akcjonariusz Sprzedający zastrzegł sobie prawo do zwiększenia tej puli o nie więcej niż 5% ostatecznej liczby akcji sprzedawanych. Pozostałe akcje sprzedawane oraz akcje, w odniesieniu do których

³⁸ Dalej: także DBF.

³⁹ Osoby fizyczne mogły złożyć zapis maksymalnie na 75 akcji.

⁴⁰ Pracownicy Grupy Kapitałowej JSW i KK Zabrze, którzy pozostawali w stosunku pracy w dniu 31 maja 2011 r. mogli złożyć dodatkowy zapis maksymalnie na 75 akcji. Łączna, maksymalna ilość akcji dla nich przeznaczonych wynosiła 2 048 550.

inwestorzy indywidualni uchylili się od skutków złożonych zapisów, przeznaczono dla inwestorów instytucjonalnych. Pula akcji przeznaczona dla inwestorów instytucjonalnych nie została podzielona ilościowo na akcje dla inwestorów krajowych i zagranicznych.

3.2.5.1. Ustalenie ceny sprzedaży akcji JSW w ofercie publicznej

Globalni Koordynatorzy⁴¹ w dniu 9 czerwca 2011 r. przedstawili rekomendację przedziału cenowego sprzedaży akcji JSW, sporządzoną na potrzeby IPO, opartą o wycenę kapitałów spółki. Rekomendowano przedział cenowy od 109 zł do 143 zł za akcję, przy oszacowaniu wartości kapitałów spółki w przedziale od 13 mld zł do 17 mld zł. Wartość przedziału cenowego jednej akcji ustalono biorąc pod uwagę 119 207 290 akcji, tj. z uwzględnieniem emisji akcji serii C i D. Przy założeniu zbycia całego oferowanego pakietu akcji, wartość oferty JSW plasowała się w przedziale od 4,3 mld zł do 5,6 mld zł. W dniu 9 czerwca 2011 r. nadzorujący podsekretarz stanu na podstawie powyższej rekomendacji określił przedział cenowy na potrzeby budowania księgi popytu w wysokości od 114 zł do 146 zł.

W dniu 10 czerwca 2011 r. Minister Skarbu Państwa dążąc do maksymalizacji przychodów Skarbu Państwa ustalił cenę maksymalną na poziomie 146 zł, tj. 3 zł powyżej maksymalnej wartości rekomendowanej przez konsorcjum doradcze.

W § 8.6 (ii) *umowy o świadczenie usług finansowych w związku z ofertą* ustalono, że ostateczna cena akcji JSW zostanie ustalona przez Ministra Skarbu Państwa i JSW po rozmowach i negocjacjach rynkowych z Globalnymi Koordynatorami i Oferującym. W załączniku do tej umowy doprecyzowano tylko doradczą rolę banków w zakresie ustalenia przez Ministra Skarbu Państwa ceny akcji spółki. Cena sprzedaży akcji JSW miała być wskazana w porozumieniu stanowiącym aneks do umowy.

Konsorcjum doradcze Skarbu Państwa uznało za optymalną cenę akcji w wysokości 136 zł. Miała ona pozwolić (z dużym prawdopodobieństwem) na przeprowadzenie transakcji optymalnej z punktu widzenia przychodów i struktury akcjonariatu po debiucie giełdowym. Przy cenie 136 zł nadsubskrypcja (przewaga deklarowanego popytu nad podażą) oferty – łącznie dla inwestorów indywidualnych i instytucjonalnych – wynosiła 2,2⁴². Banki jednomyślnie rekomendowały cenę akcji JSW w wysokości 136 zł, twierdząc, że zapotrzebowania na akcje po tej cenie stworzyły księgę popytu o wyższej jakości niż przy cenach 140 zł lub 146 zł, tzn., że zapewnione było satysfakcjonujące pokrycie zamówień w stosunku do oferowanego pakietu akcji, a nabywcy tworzyli stabilny akcjonariat o profilu oczekiwanym przez Ministra Skarbu Państwa (np. Otwarte Fundusze Emerytalne czy Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych). Rekomendację⁴³ powyższą przedstawiono uczestnikom telekonferencji dotyczącej ceny sprzedaży akcji JSW w dniu 28 czerwca 2011 r. Rekomendacja miała formę roboczego dokumentu do dyskusji.

Popyt wygenerowany w procesie budowy księgi popytu, wynikający z ówczesnej sytuacji rynkowej, wskazywał że nadsubskrypcja akcji liczona w puli akcji dla inwestorów instytucjonalnych, wynosiła 1,3 przy cenie 140 zł za akcję i 1,2 przy cenie 146 zł za akcję. Zapisy zgłoszone w grupie największych inwestorów instytucjonalnych przy cenie 140 zł za akcję pokrywały 92% puli akcji oferowanej tej

⁴¹ Banki Citi, Goldman Sachs, J.P. Morgan, UniCredit.

⁴² Według wyliczeń NIK alokacja obliczona dla 28 877 729 akcji w porównaniu do zapisów inwestorów instytucjonalnych wynosiła 2,66.

⁴³ W pkt 14 Załącznika Nr 1 do Umowy o świadczenie usług finansowych w związku z ofertą JSW stwierdzono, że Globalni Współkoordynatorzy i Oferujący będą doradzać Akcjonariuszowi Sprzedającemu, w zakresie ustalenia wstępnego przedziału cenowego, ceny maksymalnej i ceny ostatecznej Akcji sprzedawanych w ramach Oferty.

grupie, a przy cenie 146 zł - 85,4% tej puli. Wskazuje to, że pomimo podwyższenia ceny inwestorzy, którzy złożyli największe zapisy, byłiby nadal głównymi, największymi i stabilnymi kontrahentami SP w prywatyzacji JSW.

W dniu 28 czerwca 2011 r. podsekretarz stanu w MSP nadzorujący prywatyzację ustalił cenę na 136 zł za jedną akcję JSW, co ogłoszono w tym samym dniu w zamieszczonej w Internecie *Informacji o ustaleniu ceny sprzedaży Akcji Sprzedawanych oraz ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty oraz ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych poszczególnym kategoriom inwestorów.*

Cenę sprzedaży akcji JSW, ilość akcji przewidzianą dla inwestorów instytucjonalnych oraz ilość akcji przypadającą dla każdego z Gwarantów Oferty określono również w aneksie z dnia 28 czerwca 2011 r. do umowy o gwarantowanie oferty, podpisanym przez podsekretarza stanu w MSP oraz Zarząd JSW. W umowie tej, z zastrzeżeniem zawartych w niej warunków, każdy z banków zgodził się, rozłącznie a nie solidarnie, pozyskać nabywców akcji sprzedawanych, a jeżeli to się nie powiedzie, każdy z Gwarantów Oferty osobno, natychmiast po upływie daty ostatniego przydziału, powinien zakupić i zapłacić za te akcje sprzedawane, które nie zostały kupione ani opłacone przez inwestorów instytucjonalnych, w takiej liczbie, jaka widnieje obok firmy Gwaranta Oferty w aneksie z dnia 28 czerwca 2011 r. (po 4 125 390 dla każdego z siedmiu banków).

Wszystkie akcje oferowane przez Skarb Państwa w IPO JSW w ilości 39 496 196 zostały przydzielone i opłacone⁴⁴ w terminach wskazanych w Prospekcie emisyjnym oraz umowie o gwarantowanie oferty. Nie było więc konieczności uruchomienia gwarancji.

Akcje JSW na giełdzie najwyższą cenę zamknięcia odnotowały w dniu 15 lipca 2011 r. (141,50 zł). W rok po debiucie giełdowym cena akcji JSW wynosiła 98,70 zł. Zdaniem NIK spadek notowań akcji JSW (w końcu 2011 r. ich cena oscylowała wokół 85 zł), wynikał z pogorszenia ogólnych warunków rynkowych w drugiej połowie 2011 r. (spadek WIG20 o 23,5% i spadek notowań spółek z sektora surowcowego o 36%).

Minister Skarbu Państwa wskazał m.in., że interes Skarbu Państwa w przypadku sprzedaży akcji w ramach pierwszej oferty publicznej (IPO) nie może być definiowany wyłącznie jako maksymalizacja przychodu z jednej oferty. Proces oferowania jest – zdaniem ministra - tylko w części regulowany prawnie, a dominującą rolę odgrywają przyjęte zwyczaje, które nie zostały odzwierciedlone w przepisach. Ustalając cenę sprzedaży akcji JSW Minister Skarbu Państwa kierował się, zgodnie z utrwaloną praktyką na rynku kapitałowym, rekomendacjami konsorcjum doradczego, które doradzało w procesie pierwszej oferty publicznej akcji JSW. W przypadku wielu inwestorów realny popyt jest mniejszy niż technicznie zgłoszony do księgi popytu. Inwestorzy oczekując redukcji zapisów w alokacji nierzadko składają, na potrzeby budowania księgi popytu, zawyżone deklaracje. W związku z tym bardzo niskie pokrycie, np. wysokości 1,1x lub 1,2x, de facto może oznaczać brak pokrycia księgi popytu realnym popytem - generując tym samym ryzyko dla sprzedaży całości pakietu oferowanych akcji lub też tworząc bardzo negatywną presję podażową na debiucie. W najlepszym interesie akcjonariusza sprzedającego jest wywołanie efektu nadsubskrypcji, czyli przydziału inwestorom instytucjonalnym mniejszej ilości akcji od formalnie przez nich deklarowanej.

Zdaniem Ministra Skarbu Państwa złamanie tej powszechnie przyjętej praktyki rynkowej w zakresie ustalenia ceny sprzedaży akcji JSW mogłoby skutkować utratą zaufania rynku co do sposobu

realizacji transakcji kapitałowych przez Skarb Państwa - w średnim i krótkim terminie (tj. przy kolejnych transakcjach) powodując istotne szkody dla interesów Skarbu Państwa.

W ocenie NIK, argumenty przedstawione przez Ministra Skarbu Państwa należy wziąć pod uwagę, mimo iż w sytuacji ustalenia ceny akcji na poziomie mającym na celu wywołanie efektu nadsubskrypcji, nawet posiadając zestawienie deklaracji zakupu akcji i faktycznie zrealizowanych transakcji (MSP nie dysponował takim zestawieniem), niemożliwe jest w praktyce stwierdzenie składania przez inwestorów zawyżonych deklaracji zakupu akcji.

3.2.5.2. Przydział akcji inwestorom

Akcjonariusz Sprzedający w dniu 28 czerwca 2011 r. wyznaczył ostateczną liczbę akcji sprzedawanych oraz ilość akcji dla poszczególnych kategorii inwestorów. Przydział akcji sprzedawanych w ramach oferty minister ustalił następująco - inwestorzy indywidualni 10 118 563 akcji plus osoby uprawnione 499 904 akcji (razem 26,88% sprzedawanych akcji) oraz inwestorzy instytucjonalni 28 877 729 akcji (73,12%). Minister Skarbu Państwa, z uwagi na program akcjonariatu obywatelskiego, nie dokonał redukcji zapisów w grupie inwestorów indywidualnych. Przydzielono im akcje w ilości równej złożonym zapisom (10 118 563 akcji).

Prospekt uprawniał Ministra Skarbu Państwa do uznaniowego wyboru inwestorów instytucjonalnych oraz uznaniowego ustalenia liczby sprzedawanych im akcji. Wyboru inwestorów i przydziału akcji sprzedawanych Minister Skarbu Państwa, stosownie do zapisów Prospektu oraz umowy o gwarantowanie oferty, dokonywał w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz Oferującym. Minister Skarbu Państwa nie ustalił zasad i kryteriów wyboru inwestorów instytucjonalnych oraz przydziału im akcji JSW, uznając, że nie ma potrzeby ich formalizowania. Zdaniem MSP byłoby to niezgodne z powszechnymi standardami rynkowymi i mogłoby negatywnie wpłynąć na efektywność procesu alokacji.

W grupie inwestorów krajowych stopień redukcji zgłoszonych zapisów wyniósł od 60% do 83%, przy czym w ramach tej grupy stosowano różną redukcję dla poszczególnych podmiotów, które zgłosiły zapis na taką samą ilość akcji (tj. zapotrzebowaniu zgłoszonym przy budowie księgi popytu). Nierówny stopień redukcji zastosowano również w grupie polskich Otwartych Funduszy Emerytalnych, którym przydzielono akcje na poziomie od 34% do 40% ilości zgłoszonej w ramach zapisu. W grupie inwestorów zagranicznych zgłoszone zapisy na akcje zostały zredukowane w skali od 43% do 94%. Również w ramach tej grupy stosowano zróżnicowaną redukcję przy zbliżonej wielkości zapisu. Z przydziału wykluczano niektórych inwestorów zgłaszających zamiar kupna akcji. Krajowi inwestorzy instytucjonalni złożyli zapisy na 47 684 005 akcji po cenie za akcję 136 zł i wyższej, a przydzielono im 17 000 000 akcji, tj. 36% zgłoszonego zapotrzebowania. Zagraniczni inwestorzy instytucjonalni złożyli zapisy na 29 108 965 akcji, a przydzielono im 11 877 729 akcji, tj. 41% zgłoszonego popytu.

Nieustalenie kryteriów wyboru inwestorów instytucjonalnych oraz zasad ilościowego przydziału sprzedawanych im akcji JSW było w ocenie NIK działaniem nierzetelnym, które eliminowało przejrzystość motywów podejmowanych decyzji o zaproszeniu przedsiębiorcy do zakupu akcji bądź jego eliminacji z grona inwestorów, jak też o różnej skali redukcji zapisów wśród inwestorów, którzy zgłosili chęć nabycia zbliżonej ilości akcji. W ocenie NIK, nietrafny jest argument, że wybór inwestorów instytucjonalnych oraz przydział im akcji według sprecyzowanych kryteriów stałby w sprzeczności z praktyką i mechanizmami rynkowymi. Akcjonariusz Sprzedający mógł ustalić

dowolne, według swojej najlepszej wiedzy i doświadczenia, zasady i kryteria wyboru inwestorów oraz przydziału im akcji. Zasady te powinny być jednak formalnie przyjęte i stosowane, aby wykluczyć dowolność decyzji.

W procesie prywatyzacji JSW istotne miały być preferencje Skarbu Państwa dotyczące inwestorów. Miały one na celu pozyskanie inwestorów, którzy wzmocnią pozycję Warszawy, jako regionalnego centrum finansowego, a jednocześnie będą dla JSW stabilnymi inwestorami, w tym z rynków międzynarodowych. Preferowani mieli być ponadto inwestorzy, którzy z uwagi na skalę zapisów, czas złożenia czy oferowaną cenę pozwalali na udane budowanie i domknięcie księgi popytu. Stosowane kryteria wyboru inwestorów, miały też zapewnić zachowanie równowagi pomiędzy inwestorami krajowymi i zagranicznymi.

W ocenie NIK przedstawione powyżej preferencje zastosowano w znikomym zakresie. W finalnej alokacji redukcja zapisów w grupie najbardziej stabilnych inwestorów, jakimi są polskie OFE (złożyły zapisy w pierwszym tygodniu budowy księgi popytu), wynosiła 60% do 66% (średnia ważona wyniosła 64%), podczas gdy redukcja ogółem dla inwestorów krajowych wyniosła 64%. Finalna alokacja dla inwestorów krajowych została ustalona na poziomie średnio niższym o 67% od zapisów złożonych na etapie budowy księgi popytu, a dla inwestorów zagranicznych na poziomie średnio niższym o 62%.

3.2.5.3. Dokumentowanie działań

Zespół oraz nadzorujący prywatyzację podsekretarz stanu nie zapewnili bieżącego dokumentowania kluczowych działań prywatyzacyjnych mających istotne znaczenie dla podjęcia decyzji dotyczącej ceny sprzedaży akcji JSW, tj. ustalenia ceny maksymalnej i przedziału cenowego na potrzeby budowy księgi popytu, rekomendowania przez konsorcjum optymalnej ceny sprzedaży, uzasadnienia ustalenia przez podsekretarza stanu ceny na poziomie 136 zł. Decyzja w sprawie ceny maksymalnej akcji JSW została podjęta w dniu 10 czerwca 2011 r., ustalenie przedziału cenowego na potrzeby budowy księgi popytu nastąpiło kilka dni później, a opisano je *post factum* w notatce z wnioskiem o podjęcie decyzji z dnia 29 czerwca 2011 r., którą w tym samym dniu zaakceptował Minister Skarbu Państwa. Rekomendacja konsorcjum doradczego dotycząca ceny sprzedaży została przedstawiona tylko w formie roboczej, tak samo jak księga popytu będąca jej podstawą. Taki sposób postępowania, nierzetelny w ocenie NIK, uniemożliwia prześledzenie procesów decyzyjnych dotyczących ustalenia ceny i przyczyn ich podjęcia.

W ocenie NIK, kluczowe dla procesu decyzje mogły i powinny być formalnie i niezwłocznie udokumentowane, pomimo krótkiego okresu czasu, w jakim MSP i zarząd JSW przygotowali IPO.

3.2.6. Rozliczenie przychodów z prywatyzacji

Debiut giełdowy JSW w dniu 6 lipca 2011 r. pozwolił na wykorzystanie wzrostowego trendu notowań spółek surowcowych, zgodnie z przewidywaniami doradców finansowych zgłaszanymi podczas prac KS. Ze sprzedaży pakietu akcji JSW uzyskano przychody w wysokości 4 834 335 123 zł, zamiast 5 371 482 656 zł, czyli kwoty, której należało się spodziewać ze sprzedaży oferowanego pakietu akcji JSW. Było to wynikiem zastosowania dopuszczalnej i zwyczajowo stosowanej w procesach prywatyzacyjnych metody stabilizacji ceny akcji w pierwszym miesiącu po debiucie giełdowym. Stabilizacja ta polegała na skupie na GPW finalnie na rzecz Skarbu

Państwa, przy zaistnieniu określonych warunków, maksymalnie do 10% sprzedanych w IPO akcji JSW (3 949 618 akcji)⁴⁵.

Z uzyskanych przychodów, zgodnie z obowiązującymi przepisami, na Fundusz Rezerwy Demograficznej przeznaczono łącznie 1 933 734 049 zł, na Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców – 145 030 054 zł, do Funduszu Skarbu Państwa przekazano 96 686 702 zł, a Funduszowi Nauki i Technologii Polskiej – 96 686 702 zł. Pozostała kwota przychodów, w wysokości 2 562 197 616 zł, rozliczona została z Ministerstwem Finansów w dniu 30 grudnia 2011 r.

Uzyskane przez MSP przychody z odsetek⁴⁶ w wysokości 5 121 295 zł, stanowiły dochody budżetowe i zostały przekazane w październiku 2011 r. na centralny rachunek dochodów budżetu państwa, zgodnie z postanowieniami *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*⁴⁷.

3.2.7. Działania JSW

3.2.7.1. Przygotowanie prywatyzacji, wybór firm doradczych i zawarte umowy

Uchwałą nr 98/VII/2010 z dnia 19 listopada 2010 r. Rada Nadzorcza JSW pozytywnie zaopiniowała wniosek zarządu JSW do Walnego Zgromadzenia w sprawie zatwierdzenia dokumentu pn. *Plan Rozwoju Grupy Kapitałowej JSW SA na lata 2010–2020* oraz upoważnienia zarządu spółki do podjęcia działań mających na celu przygotowanie pierwszej oferty publicznej sprzedaży akcji JSW. Plan zawierał: *Strategię GK JSW SA, docelowy Model Biznesowy GK JSW SA oraz Politykę Finansowania GK JSW SA*.

Zarząd spółki powołał w dniu 8 lutego 2011 r. Komitet Sterujący, (odpowiedzialny za koordynację procesu IPO, zapewnienie efektywnego zarządzania całym projektem oraz przygotowywanie i opiniowanie decyzji wymagających zatwierdzenia przez zarząd). Zarząd powołał też Komitet Operacyjny, odpowiedzialny za cotygodniowe telekonferencje, informacje o postępach prac w poszczególnych obszarach oraz o statusie poszczególnych dokumentów a także za koordynację całości prac. W skład Komitetu Operacyjnego weszli m.in. koordynator procesu IPO JSW oraz koordynatorzy poszczególnych obszarów, a także przedstawiciele firm doradczych. W decyzji zarządu spółki wskazano osoby odpowiedzialne za obieg informacji w ramach procesu IPO w spółkach zależnych GK JSW.

W dniu 10 lutego 2011 r. NWZ JSW podjęło uchwałę w sprawie upoważnienia zarządu spółki do podjęcia działań mających na celu przygotowanie procesu oferty publicznej akcji JSW, w tym do zatrudnienia doradców spółki w tym procesie.

Zawarto 10 umów z doradcami w ramach procesu IPO, wszystkie bez przeprowadzenia przetargów, na podstawie przeprowadzonych negocjacji z wybranymi oferentami, gotowymi świadczyć przewidziane umowami usługi po najniższych kosztach. Były to:

- umowa o świadczenie usług prawnych w zakresie korporacyjnym;
- umowa o świadczenie pomocy prawnej w zakresie przeprowadzenia pierwszej oferty publicznej akcji Spółki na rynku polskim i na rynkach zagranicznych;

⁴⁵ Akcje skupione w ramach stabilizacji ich ceny, zostały przekazane do Skarbu Państwa. W efekcie, udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym JSW po zakończeniu procesu nieodpłatnego udostępniania akcji uprawnionym z mocy ustawy o kip pracownikom JSW, będzie wynosił 53,4% zamiast zakładanego 50,08%.

⁴⁶ Na kwotę tę składały się odsetki w wysokości 3 677 772,52 zł od kwot wpłat na zakup akcji oraz odsetki w wysokości 1 444 523,09 zł od pozostawionego w dyspozycji DM PKO BP i DM BH, funduszu stabilizacyjnego, tj. kwot lokowanych na tzw. lokatach *overnight*.

⁴⁷ Dz. U. Nr 245, poz. 1637 ze zm.

- umowa o świadczenie usług związanych z prospektem emisyjnym przygotowywanym w celu przeprowadzenia oferty publicznej akcji JSW i z ubieganiem się o dopuszczenie i wprowadzenie tych akcji do obrotu na rynku regulowanym Giełdy Papierów Wartościowych oraz z ofertą prywatną poza granicami RP;
- umowa o świadczenie usługi Datapoint Virtual Data Room (polegającej na stworzeniu, zarządzaniu i utrzymaniu bezpiecznego Wirtualnego Pokoju Danych, celem udostępnienia dokumentów Spółki jedynie użytkownikom wskazanym przez JSW);
- umowa ramowa o świadczenie usług w zakresie tłumaczeń pisemnych i ustnych;
- umowa o świadczenie usług doradczych związanych ze sporządzeniem raportu z oceny aktywów geologiczno-górnictwowych (Mineral Expert's Report) na potrzeby IPO (wynikająca z art. 23 ust 1 Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r., regulującego zakres prospektów emisyjnych spółek wydobywczych);
- umowa o świadczenie usług public relations na terenie Polski;
- umowa w sprawie przygotowania i wsparcia JSW w zakresie wypełniania obowiązków informacyjnych na rynku regulowanym;
- umowa o świadczenie usług prawnych (w procesie wprowadzenia akcji JSW do publicznego obrotu i w przygotowaniu propozycji pakietu pracowniczego związanego z upublicznieniem spółki);
- umowa w sprawie prowadzenia kontaktów public relations z mediami zagranicznymi.

Odpowiednia komórka organizacyjna spółki każdorazowo, zgodnie z §5 ust. 3 *Regulaminu określającego sposób postępowania przetargowego oraz zawierania umów na dostawy, usługi i roboty budowlane w JSW SA nie objęte ustawą Prawo Zamówień Publicznych*, występowała do zarządu o zgodę na odstąpienie od organizowania przetargu i zlecenie zamówienia wybranemu wykonawcy po przeprowadzeniu negocjacji, z odstąpieniem od opracowania wymagań ofertowych. W każdym z tych przypadków zarząd akceptował taki sposób postępowania. W wyniku prowadzonych negocjacji z wybranymi podmiotami wartość przedmiotu zamówienia była ostatecznie średnio niższa od wartości ofert o 5% do 10%. Wykonanie przedmiotu wszystkich wymienionych umów oraz wykorzystanie przez spółkę zleconych prac zostało udokumentowane.

W dniu 12 maja 2011 r. NWZ JSW podjęło uchwałę nr 6 w sprawie ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie akcji do obrotu na rynku regulowanym, dematerializacji akcji oraz upoważnienia zarządu spółki do zawarcia stosownej umowy z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych SA.

W dniu 9 czerwca 2011 r. została zawarta umowa o świadczenie usług finansowych w związku z ofertą. Przewidziano w niej podział kosztów związanych z procesem IPO między Skarb Państwa i spółkę. Szczegółowy podział określono, zgodnie z dyspozycją pkt. 7.3. umowy, w porozumieniu zawartym w dniu 20 września 2011 r. Spółka finansowała koszty doradcy prawnego, druku Prospektu i materiałów ofertowych, opłat rejestracyjnych KNF, opłat związanych z dopuszczeniem i wprowadzeniem akcji Spółki do obrotu na GPW, opłat KDPW, konsultantów w zakresie public relations, reklamy, dystrybucji, ogłoszeń i ich publikacji, tłumaczeń, przygotowania i przeprowadzenia prezentacji, organizacji i przeprowadzenia road show, giełdowych opłat rozliczeniowych związanych z ofertą publiczną akcji spółki oraz przygotowania raportu eksperta ds. złożeń.

3.2.7.2. Emisja akcji serii C

W dniu 12 maja 2011 r. NWZ JSW podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki w drodze emisji 3 954 210 akcji serii C, o wartości nominalnej 5 zł każda. Oferta objęcia akcji tej serii została skierowana w drodze subskrypcji prywatnej do PKO BP SA Oddziału – Dom Maklerski w Warszawie, który zobowiązał się zbyć objęte akcje serii C na rzecz:

- pracowników określonych podmiotów wchodzących w skład grupy kapitałowej JSW., którzy nie posiadali praw do nieodpłatnego nabycia akcji JSW, akcji Kompanii Węglowej SA, akcji KK „Zabrze” oraz udziałów w Koksowni „Przyjaźń” Sp. z o.o. na mocy *ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*, zatrudnionych w tych spółkach w dniu pierwszego notowania akcji spółki na GPW;
- pracowników JSW lub spółek, zatrudnionych w tych podmiotach w dniu pierwszego notowania akcji spółki na GPW, posiadających prawo do nieodpłatnego nabycia akcji Kompanii Węglowej SA na mocy *ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji* oraz uzyskali takie prawo w związku z faktem zatrudnienia w przedsiębiorstwie państwowym KWK „Budryk”, pod warunkiem rezygnacji z uprawnień do nieodpłatnego nabycia akcji Kompanii Węglowej SA;
- pracowników JSW lub spółek, zatrudnionych w tych spółkach w dniu pierwszego notowania akcji spółki na GPW, którzy posiadali prawo do nieodpłatnego nabycia udziałów w Koksowni „Przyjaźń” Sp. z o.o. na mocy *ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*, pod warunkiem ich rezygnacji z uprawnień do nieodpłatnego nabycia udziałów Koksowni „Przyjaźń” Sp. z o.o.;
- pracowników KK „Zabrze”, zatrudnionych w tej spółce w dniu pierwszego notowania akcji spółki na GPW, którzy nie posiadali praw do nieodpłatnego nabycia akcji KK „Zabrze” na mocy *ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*.

Uchwałą WZ JSW z dnia 12 maja 2012 r. zarząd spółki został upoważniony do ustalenia, za zgodą Rady Nadzorczej JSW, zasad podziału akcji serii C pomiędzy osoby, o których mowa powyżej. Zasady te zostały określone w uchwale zarządu JSW z dnia 27 lutego 2012 r. Pracownikom uprawnionym do akcji serii C, w ramach grup określonych stażem pracy, miało zostać przekazane nieodpłatnie 2 157 866 akcji. Nierozdysponowane pozostało więc 1 796 324 akcji o łącznej wartości nominalnej 8 981 620 zł. Zgodnie z ust. 5 uchwały WZ JSW z dnia 12 maja 2011 r. akcje serii C mogły zostać wykorzystane wyłącznie w celu ich nieodpłatnego zbycia pracownikom określonym w tej uchwale, a zatem zaistniała konieczność umorzenia powyższej nadwyżki, co zostało przeprowadzone na mocy uchwały nr 3 Nadzwyczajnego WZ JSW z dnia 17 kwietnia 2012 r. w drodze nabycia akcji przez JSW od PKO BP SA Oddziału – Dom Maklerski w Warszawie. Bank wyraził zgodę na umorzenie bez wynagrodzenia. Konsekwencją umorzenia było obniżenie kapitału zakładowego JSW.

Postępowanie Ministra Gospodarki było zgodne z postanowieniami punktu 5.2. *Strategii*, że w przypadku pracowników nieuprawnionych do otrzymania akcji prywatyzowanej spółki należy przygotować, w zależności od kondycji finansowej danego przedsiębiorstwa, rozwiązania rekompensujące. Kontrola wykazała, że wniosek zarządu JSW do WZ JSW nie został zweryfikowany co do prawidłowości liczby osób uprawnionych do otrzymania akcji serii C i liczby nieodpłatnych akcji, o które mogą się ubiegać. Wniosek był opiniowany w MG i opinie tę przedstawiono w notatce z 14 kwietnia 2011 r., zaakceptowanej przez właściwego podsekretarza stanu w MG. Opinia nie zawierała jednak wyników analizy ze strony MG, lecz streszczenie wniosku zarządu JSW i powtórzenie argumentów oraz danych liczbowych w nim zawartych, gdyż – jak argumentowało ministerstwo – prowadzenie prawidłowej i pełnej dokumentacji pracowniczej należało do obowiązków zarządu spółki. MG nie miało wglądu w dokumentację pracowniczą poszczególnych spółek, o których była

mowa we wniosku zarządu JSW. Minister Gospodarki nie podjął na bieżąco żadnych działań w celu ustalenia przyczyn i ewentualnej odpowiedzialności zarządu JSW za prezentowane zawyżenie liczby emitowanych akcji JSW serii C. Zadeklarował jednak, że ocena taka zostanie dokonana w trakcie Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy JSW w terminie do 30 czerwca 2013 r.

3.2.8. Koszty prywatyzacji

Ministerstwo Gospodarki nie poniosło kosztów związanych z prywatyzacją JSW. W umowie o świadczenie usług finansowych zawartej pomiędzy Akcjonariuszem Sprzedającym oraz JSW i konsorcjum banków wskazano koszty związane z przeprowadzeniem IPO pokrywane przez Akcjonariusza Sprzedającego i pokrywane przez spółkę. Zgodnie z dyspozycją pkt 7.3 umowy, w dniu 20 września 2011 r., MSP i JSW zawarły porozumienie, w którym uszczegółowiono podział kosztów. Porozumienie zawarto przed dokonaniem rozliczeń i płatności z tytułu zwrotu doradcom finansowym poniesionych przez nich kosztów.

3.2.8.1. Koszty poniesione przez MSP

Poza umową o świadczenie usług finansowych, w dniu 28 czerwca 2011 r., MSP zawarło umowę sprzedaży akcji i stabilizacji z dwoma domami maklerskimi (menedżerami ds. stabilizacji). Menedżerowie mieli otrzymać od Akcjonariusza Sprzedającego wynagrodzenie w wysokości 0,095% łącznej ceny nabycia akcji objętych opcją, jednak nie więcej niż 350 tys. zł, oraz zwrot poniesionych wydatków związanych z opłatami na rzecz GPW i KDPW. MSP pokrywało również giełdowe opłaty transakcyjne oraz inne koszty własne⁴⁸ związane z przeprowadzeniem oferty.

Łącznie koszty poniesione przez Ministra Skarbu Państwa związane z IPO JSW wyniosły 46 309,4 tys. zł i stanowiły 0,87% wartości oferty. Główną pozycją kosztów było wynagrodzenie prowizyjne doradców finansowych, które wyniosło 41 360,4 tys. zł.

Z uwagi na przeprowadzone działania stabilizacyjne, rzeczywisty wskaźnik udziału kosztów w przychodach z prywatyzacji wyniósł 0,96%, wobec 1,94% średniego udziału kosztów w przychodach w trzech poprzednich IPO. Niższy wskaźnik udziału kosztów w przychodach (0,54%) odnotowano tylko przy sprzedaży akcji PZU.

Koszty z tytułu ryczałtu na wydatki wyniosły 1 723,5 tys. zł, a suma zwrotu wydatków poniesionych przez doradców 1 984,1 tys. zł. Wynagrodzenie dla doradcy prawnego wyniosło 528,9 tys. zł, koszty z tytułu prowizji dla menedżerów stabilizujących i opłat transakcyjnych 412,5 tys. zł, a koszt opłat transakcyjnych, zgodnie z zawartą z GPW umową, 300 tys. zł.

Dowody księgowe dokumentujące wydatki poniesione przez doradców finansowych zostały poddane kontroli merytorycznej i finansowej przez właściwe komórki MSP. Sporządzone opisy faktur nie odnosiły się jednak do zasadności i celowości wydatków, potwierdzały tylko fakt przeprowadzenia kontroli. Faktury wystawione przez doradców, na podstawie których dokonano zwrotu kosztów, zawierały łączne kwoty wydatków co uniemożliwiało osobie dokonującej kontroli odniesienie się do ich zasadności. Załączone do faktur zestawienia kosztów również były informacją zbiorczą sporządzoną w podziale na grupy kosztów rodzajowych, tj. na wydatki na podróże,

⁴⁸ Wydatki własne ponoszone przez MSP związane były m.in. ze służbowymi podróżami zagranicznymi pracowników MSP finansowane z funduszu Skarbu Państwa oraz inne wydatki pracowników MSP finansowane ze środków budżetowych. MSP nie prowadzi analitycznej ewidencji tych wydatków w podziale na poszczególne projekty prywatyzacyjne.

koszty noclegów, koszty druku i prezentacji, koszty rozmów telefonicznych, koszty pozyskiwania i przetwarzania danych oraz pozostałe koszty.

MSP nie ustaliło z konsorcjum doradczym zakresu i podziału rodzajowego kosztów na finansowane z ustalonego ryczałtu oraz na koszty zwracane po przedstawieniu faktur i zestawień. MSP uznało, że nie było uzasadnienia dla nadmiernego formalizowania zasad ponoszenia kosztów, ze względu na niepowtarzalność i cechy charakterystyczne poszczególnych IPO. Wysokość wynagrodzenia ryczałtowego na pokrycie wydatków ustalono w wyniku negocjacji, jednak wynikiem tych negocjacji była jedynie jego wysokość. Nie określono natomiast jakiego rodzaju koszty/wydatki będą pokrywane tym ryczałtem. W ocenie NIK niecelowym było ustalenie dwóch równoległych źródeł finansowania wydatków doradców (ryczałt i zwrot uzasadnionych wydatków). Prowadziło to do braku przejrzystości w kwalifikowaniu kosztów do poszczególnych źródeł finansowania i w skrajnym przypadku mogło spowodować podwójne finansowanie tych samych wydatków.

Wyrażenie przez MSP zgody na dokumentowanie wydatków (opłacanych w ramach zwrotu, czyli z drugiego źródła finansowania) tylko łącznymi zestawieniami, spowodowało, że były one nieweryfikowalne z punktu widzenia ustalonych w umowie warunków ich pokrywania. Departament Budżetu i Finansów MSP przed zawarciem umowy z doradcami finansowymi postulował, aby ponoszone przez nich koszty dokumentowane były właściwymi dowodami księgowymi, co odpowiadałoby standardom kontroli finansowej stosowanym w ramach kontroli zarządczej. Postanowienia umowy, odmienne od postulowanych przez DBF nie gwarantowały gospodarnego wydatkowania środków publicznych, między innymi dlatego, że strona realizująca wydatki, otrzymując pełny ich zwrot, nie była motywowana do oszczędności, a strona finansująca nie miała możliwości szczegółowej oceny i weryfikacji finansowanych wydatków.

W ocenie NIK wydatki poniesione w związku z pokryciem kosztów menedżerów oferty oraz proces kontroli finansowej prowadzonej w MSP nie były rzetelnie udokumentowane. Istotą kontroli zarządczej w obszarze gospodarowania środkami publicznymi jest dokonywanie oceny legalności, celowości i gospodarności rzetelnie udokumentowanych wydatków. Pracownicy MSP nie mieli natomiast możliwości sprawdzenia przedstawionych im zbiorczych zestawień kosztów pod kątem tych kryteriów. W ocenie NIK, zaufanie w biznesie jest niewątpliwie znaczącą wartością, niemniej żądanie w umowach dotyczących wydatkowania środków publicznych skrupulatnego, weryfikowalnego ich rozliczenia i udokumentowania w żadnym przypadku nie narusza zasad zaufania ani nie podważa wiarygodności partnera.

Departament prowadzący prywatyzację argumentował, że wzywał doradców do wyjaśniania wątpliwości co do wysokości i zasadności przedstawionych do rozliczenia kosztów oraz, że każdorazowo wydatki były akceptowane przez nadzorującego podsekretarza stanu. Jednak czynności tych, jak i uzyskanych od doradców wyjaśnień, nie dokumentowano. Zawarcie w opisie dowodu (faktury) jedynie informacji, że dowód jest prawidłowy, należy uznać za działanie niewystarczające.

MSP wypłaciło całą sumę należnego wynagrodzenia ryczałtowego jednemu z doradców. Nie zachowano więc postanowień umowy zobowiązujących do wypłaty wynagrodzenia w równych częściach każdemu z nich. Nie uzyskano zapewnienia od pozostałych doradców, że przekazanie środków w całości jednemu z nich zaspokaja wierzytelności wszystkich uprawnionych z umowy.

3.2.8.2. Koszty poniesione przez JSW

Łączna wysokość kosztów poniesionych przez JSW w związku z przeprowadzeniem pierwszej publicznej oferty akcji serii A i B, zaliczonych do kosztów emisji, wyniosła 13 774 728 zł. Struktura kosztów według ich tytułów – zgodnie z §33 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim*⁴⁹ - przedstawiała się następująco:

- koszty przygotowania i przeprowadzenia oferty 2 497 459 zł;
- sporządzenia Prospektu emisyjnego, z uwzględnieniem kosztów doradztwa 9 790 160 zł;
- promocji oferty 1 487 108 zł.

Średni koszt przeprowadzenia oferty przypadający na jedną akcję wyniósł 0,35 zł⁵⁰, co stanowiło 0,26% ceny uzyskanej w ofercie publicznej.

W 2011 r. spółka poniosła także dodatkowe koszty związane pośrednio z procesem upublicznienia w wysokości 4 196 739 zł, w tym 1 818 845 zł z tytułu usług prawno-doradczych kancelarii prawnej oraz 1 465 145 zł z tytułu obsługi prawnej punktów informacyjno-konsultacyjnych dla pracowników GK JSW.

W 2011 r. spółka poniosła też koszty związane z emisją akcji serii C w wysokości 293 089 050 zł, w tym kwota 292 990 127 zł stanowiła wartość godziwą pakietu akcji pracowniczych wyliczoną przez firmę aktuarialną z uwzględnieniem uregulowań Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej nr 2, a kwota 98 923 zł składała się na koszty podwyższenia kapitału zakładowego. Łącznie w 2011 r. spółka w opisanym wyżej obszarze działalności poniosła koszty w wysokości 311 060 517 zł.

Spółka dokonała prawidłowej kwalifikacji poniesionych w 2011 r. kosztów związanych z procesem IPO, dodatkowych kosztów związanych z tym procesem, a także kosztów emisji akcji serii C do kosztów uzyskania przychodu (KUP) lub do kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów (NKUP). Spółka prawidłowo dokonała podziału wydatków na bezpośrednio związane z emisją akcji i podwyższeniem kapitału – zaliczając je w łącznej wysokości 301 799 280 zł do NKUP oraz na te, od poniesienia których podwyższenie kapitałów zakładowych nie jest uzależnione (nie są one bezpośrednio związane z czynnościami formalnymi niezbędnymi do emisji akcji) – zaliczając je w łącznej wysokości 9 267 337 zł do KUP.

3.2.8.3. Koszty udostępniania akcji pracownikom JSW

Spółka w czerwcu 2011 r. przygotowała szczegółowe zapytanie ofertowe dotyczące obsługi programu akcji pracowniczych, które wysłano do czterech biur maklerskich. Wybrano najkorzystniejszą cenowo ofertę.

Przedmiotem umowy było przygotowanie tego procesu, przeprowadzenie kampanii informacyjnej dla uprawnionych, udostępnienie infolinii w celach informacyjnych, przygotowanie specjalnego formularza kontaktowego dedykowanego na potrzeby obsługi procesu, dostępnego na stronach internetowych biura maklerskiego, obsługa uprawnionych zgodnie z zatwierdzonymi przez strony umowy harmonogramami. Przedmiotem umowy były także czynności administracyjno-techniczne

⁴⁹ Dz. U. Nr 33, poz. 259 ze zm.

⁵⁰ Powyższa kwota nie uwzględnia kosztów poniesionych przez Skarb Państwa.

takie jak prowadzenie depozytu i rejestru akcji JSW oraz księgi akcyjnej JSW, reprezentowanie spółki w procesie dematerializacji akcji oraz dopuszczenia akcji JSW do obrotu oraz współpraca ze spółką, MSP i innymi doradcami.

Kwota całkowitego wynagrodzenia z tytułu realizacji przedmiotu umowy miała wynieść 896 500 zł netto. Termin realizacji umowy – do 27 miesięcy od dnia zbycia przez Skarb Państwa akcji spółki - wynikał z art. 38 ust. 2 *ustawy o kip*.

W wyniku rozpoczęcia z opóźnieniem procesu zawierania umów z uprawnionymi do nabycia (akcji serii: C JSW od dnia 1 marca 2012 r. oraz akcji serii D od dnia 20 kwietnia 2012 r.), spółka w dniu 28 lutego 2012 r. zawarła aneks do powyższej umowy. Z tytułu opóźnienia biuro maklerskie nabywa prawo do dodatkowego wynagrodzenia, niezależne od wynagrodzenia określonego w umowie, jako zwrot udokumentowanych, dodatkowych kosztów poniesionych przez biuro w wysokości nie większej niż 310 000 zł netto.

Do dnia 30 listopada 2012 r. spółka wydatkowała z tytułu realizacji umowy 485 440 zł w 2011 r. oraz 504 800 zł w 2012 r.

W dniu 22 lipca 2011 r. zawarto w trybie bezprzetargowym umowę z kancelarią prawną, której przedmiotem było prowadzenie przez kancelarię obsługi prawnej procesu przekazywania akcji spółki pracownikom JSW i spółek zależnych, uprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji na mocy *ustawy o kip* oraz uprawnionych na mocy uchwały NZW JSW SA z dnia 12 maja 2011 r. Realizacja przedmiotu umowy została podzielona na trzy etapy.

- Etap I (do trzech miesięcy od debiutu giełdowego spółki) obejmował: udział w spotkaniach wewnętrznych Grupy JSW dotyczących przydziału akcji pracowniczych, obsługę korespondencji JSW z osobami uprawnionymi i nieuprawnionymi, bieżące raportowanie do JSW; opracowanie schematów postępowania i wzorów pism związanych z procesem przekazywania akcji pracownikom, rozpatrywanie reklamacji; przygotowanie projektów regulaminów dotyczących przekazywania akcji osobom uprawnionym oraz nieuprawnionym (akcje serii A i C), udział w pracach związanych z podpisywaniem stosownych dokumentów; analizy sytuacji prawnych dotyczących spółek zależnych, zapewnienie obsługi prawnej punktów informacyjno-konsultacyjnych (PIK) w poszczególnych zakładach JSW i w spółkach zależnych.
- Etap II obejmuje przekazywanie akcji pracownikom uprawnionym oraz nieuprawnionym akcji serii A i C (do 27 miesięcy od debiutu giełdowego spółki), w tym zorganizowanie centralnej obsługi prawnej na terenie Jastrzębia-Zdroju, zapewnienie obsługi prawnej przy każdym punkcie obsługi klienta biura maklerskiego znajdującym się na terenie zakładów należących do JSW i w dodatkowych punktach informacyjno-konsultacyjnych, udzielanie informacji prawnych i obsługę korespondencji związanej z przydziałem akcji pracowniczych na podstawie udzielonych pełnomocnictw, bieżące raportowanie do JSW przygotowanie dokumentów i opinii prawnych, które okażą się konieczne dla realizacji procesu przydziału akcji pracowniczych wg bieżących uzgodnień z JSW.
- Etap III obejmuje reprezentację JSW przed sądami, organami administracji publicznej i Ministerstwem Skarbu Państwa od momentu podpisania umowy do zakończenia wszystkich postępowań.

Za wykonanie tych czynności miało zostać wypłacone wynagrodzenie wg stawki ryczałtowo-godzinowej wg następującego schematu: Etap I na podstawie stawek godzinowych ustalonych

odrębnie dla radcy prawnego/adwokata, prawnika/aplikanta/doktoranta, obsługi administracyjnej, oraz – ryczałtowo – za obsługę korespondencji i za koszty dojazdu - w wysokości 50% stawki godzinowej. Etap II – za wykonanie czynności etapu II z tytułu pełnienia dyżurów w punktach informacyjno-konsultacyjnych (PIK) – wg stawek godzinowych z ustalonym upustem i bez obciążania spółki kosztami dojazdów oraz kosztami obsługi administracyjnej – koszty te zostały wliczone do stawek godzinowych. Pozostałe czynności etapu II wg stawek godzinowych takich jak za etap I. Etap III – za wykonanie czynności związanych z reprezentacją JSW przed sądami, organami administracji publicznej (postępowanie administracyjne) i Ministerstwem Skarbu wynagrodzenie ryczałtowe za każdą sprawę w każdej instancji. Wynagrodzenie za wykonywanie czynności w ramach etapu III zostało zmienione aneksem nr 1 do umowy z dnia 1 sierpnia 2012 r., przy czym postanowienia aneksu weszły w życie z dniem 1 czerwca 2012 r.

Zapłata za realizację umowy miała następować na podstawie wystawianych miesięcznie faktur VAT. Nadzór i koordynację nad wykonaniem prac będących przedmiotem niniejszej umowy ze strony spółki pełni zastępca Prezesa Zarządu JSW ds. pracowniczych.

Do dnia 30 listopada 2012 r. spółka z tytułu realizacji przedmiotowej umowy wydatkowała 15 235,5 tys. zł, w tym 8 097,6 tys. zł (53,1%) za obsługę punktów informacyjno-konsultacyjnych (PIK) 6 914,6 tys. zł (45,4%) za obsługę prawną, a koszty zastępstwa procesowego, koszty korespondencji, zwrot kosztów z tytułu opłat sądowych i skarbowych wyniosły 223,3 tys. zł, tj. 1,5% ww. łącznej kwoty wynagrodzenia wypłaconego kancelarii.

W przypadku wyboru większości doradców w procesie IPO zastosowanie przez spółkę ograniczonej formy zapytania ofertowego pozwoliło zbadać dany rynek w zakresie potencjalnych usługodawców, w tym proponowanej ceny usług. W przypadku wyboru kancelarii, nie przeprowadzono natomiast nawet ograniczonego rozeznania rynku. W umowie z kancelarią nie określono maksymalnego poziomu wynagrodzenia dla wykonawcy umowy – tak, jak to miało miejsce w przypadku umów zawieranych w ramach procesu IPO spółki. Zaniechanie to NIK oceniła negatywnie pod względem gospodarności. Z ustaleń kontroli wynika, że była to jedyna umowa zawarta z usługodawcą zewnętrznym w okresie objętym kontrolą, bez określenia maksymalnej kwoty wynagrodzenia (tzw. mechanizm „salary cap”).

Podpisując umowę bez określenia maksymalnej kwoty wynagrodzenia spółka kierowała się brakiem możliwości oszacowania zakresu prac przewidzianych umową. Zdaniem NIK, nie jest to argument trafny. Zakres prac określony umową obejmował bowiem liczne czynności charakterystyczne dla umów o dzieło, za wykonanie których określa się uzgodnioną kwotę wynagrodzenia. Inne czynności – jak udzielanie porad prawnych, informacji, załatwianie reklamacji, reprezentacja przed organami państwowymi – charakteryzują się tym, że są względnie łatwe do ewidencji, co umożliwia ustalenie ryczałtowego wynagrodzenia za każdą z tych czynności. Wynagrodzenie za czas pracy (dominujące w rzeczywistym sposobie rozliczania umowy) powinno mieć – zdaniem NIK – charakter uzupełniający i dotyczyć tylko tych zadań, dla których inna forma wynagrodzenia nie byłaby możliwa do określenia.

W ocenie NIK, szczególnie niekorzystny dla spółki był sposób określenia wynagrodzenia kancelarii za obsługę PIK. Spółka płaciła za pełnienie przez pracowników kancelarii dyżurów w PIK, a nie za udzielone porady i wyjaśnienia prawne. Spółka, znając szacowaną liczbę pracowników objętych programem akcji pracowniczych (ok. 66 tys. osób) mogła zaproponować wynagrodzenie z tytułu obsługi PIK proporcjonalne do liczby pracowników, którym kancelaria udzieliła porad prawnych – tak, jak to miało miejsce w przypadku umowy z biurem maklerskim.

Spółka z tytułu realizacji umowy faktycznie finansuje wynagrodzenia osób działających w imieniu kancelarii, obliczane na podstawie ich czasu pracy (taka ewidencja jest dołączana przez kancelarię do wystawianych przez nią faktur z tytułu realizacji umowy). Do umowy nie został jednak dołączony imienny wykaz pracowników kancelarii, którzy będą umowę realizować. Faktycznie w wykonywaniu postanowień umownych brali udział podwykonawcy, przy czym pracownicy spółki nie znali zasad współpracy kancelarii z tymi podwykonawcami ani nie mieli wpływu na ich dobór. Spośród 51 prawników pracujących na rzecz realizacji umowy, ponad połowa, tj. 27 osób nie było pracownikami kancelarii. Stało się tak, pomimo iż w ofercie na obsługę prawną procesu przekazywania akcji pracowniczych z dnia 19 lipca 2011 r. kancelaria nie poinformowała, że zamierza posiłkować się osobami z zewnątrz.

W tym stanie rzeczy praktycznie nie ma więc możliwości oceny i weryfikacji czy opłacony przez spółkę czas pracy przy realizacji umowy odpowiada rzeczywistej pracochłonności wykonanych czynności. Przy tak skonstruowanych umowach wykonawca może być zainteresowany wykazywaniem jak największej liczby przepracowanych godzin, zamiast możliwie szybko i efektywną realizacją przedmiotu umowy. NIK po raz drugi podkreśla, że zaufanie w biznesie jest wartością samą w sobie. Nie powinna ona jednak powodować rozluźnienia rygorów rzetelnego dokumentowania i rozliczania prac będących przedmiotem zawieranych mów. Przebieg realizacji przedmiotowej umowy oraz wynikające z tego tytułu koszty nie były przedmiotem obrad zarządu spółki ani Rady Nadzorczej. Nie została powołana żadna struktura korporacyjna do koordynacji i nadzoru tego procesu. W takim wypadku, zdaniem NIK, w umowie należało bezwzględnie określić całkowitą kwotę wynagrodzenia dla kancelarii, które mogłoby być zmienione jedynie w formie uzgodnionego ze spółką aneksu.

3.2.8.4. Wpływ emisji akcji serii C na przychody Skarbu Państwa

Dla pracowników nieuprawnionych wyemitowany został pakiet 3 954 210 akcji serii C. W strukturze kapitału zakładowego JSW pakiet ten, sfinansowany ze środków spółki, stanowił 3,32% wszystkich jej akcji (serii A,B,C i D). Emisja akcji serii C, spowodowała tzw. rozwodnienie kapitału, skutkujące obniżeniem przedziału oszacowanej i rekomendowanej przez doradców finansowych ceny jednostkowej akcji spółki. W dniu 17 kwietnia 2012 r. uchwałą Walnego Zgromadzenia Spółki umorzono 1 796 324 akcji serii C, ponieważ wielkość emisji akcji tej serii oszacowana została przez spółkę w nadmiernej wysokości.

Minister Skarbu Państwa nie dokonał analizy (symulacji) wpływu wielkości emisji akcji serii C na cenę sprzedaży akcji JSW w ramach IPO, a tym samym wpływu na wielkość spodziewanych przychodów Skarbu Państwa z tej prywatyzacji. Jej dokonanie było celowe ze względu na zamiar osiągnięcia maksymalnej wielkości przychodu.

O zasadności takiej analizy Minister SP wypowiedział się w sierpniu 2010 r. składając odpowiedź na interpelację poselską⁵¹. Minister SP stwierdził wówczas że w JSW przeprowadzane są analizy dotyczące uprawnień pracowników spółki do nieodpłatnego nabycia akcji JSW. Przedmiotem analiz jest w szczególności możliwość przyznania nieuprawnionym pracownikom prawa do nabycia akcji JSW na preferencyjnych warunkach lub rekompensaty w innej formie. Problem dotyczy prawie połowy pracowników zatrudnionych w JSW. Wybór konkretnego, najbardziej korzystnego wariantu rozwiązań rekompensujących winien zapaść po uprzednim dokładnym określeniu

⁵¹ Interpelacja nr 16363 zgłoszona w dniu 10 czerwca 2010 r. na 69 posiedzeniu Sejmu RP.

liczby pracowników nieuprawnionych, którzy zostaną objęci programem, oraz po dokładnym oszacowaniu kosztów każdego wariantu, a także spodziewanego wpływu każdego wariantu na cenę emisyjną określoną w procesie IPO.

Ponadto NIK zważyła, że przy prawidłowym ustaleniu liczby akcji serii C i realizacji warunku zachowania w dyspozycji Skarbu Państwa większościowego pakietu akcji Spółki (50%+1 akcja), do sprzedaży w ramach IPO mogłoby być przeznaczone 40 489 171 akcji, tj. o 992 975 akcji więcej niż faktycznie udostępniono. Zatem przychody Skarbu Państwa przy cenie ustalonej na 138 zł za akcję, uwzględniając skup 10% akcji w ramach działań stabilizacyjnych, potencjalnie mogłyby wynieść 5 028 755,0 tys. zł, tj. o 194 419,9 tys. zł więcej od faktycznie zrealizowanych.

3.2.9. Udostępnienie akcji JSW pracownikom

3.2.9.1. Udostępnienie akcji JSW pracownikom na mocy ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji

W związku z wejściem w życie *ustawy o kip*, w dniu 20 sierpnia 1997 r. podpisana została pomiędzy Skarbem Państwa i JSW umowa w celu ustalenia praw do nieodpłatnego nabycia akcji przez pracowników spółki. W wynikającym z przepisów ustawy o kip terminie⁵² 47 075 pracowników JSW złożyło oświadczenia o zamiarze nabycia akcji. Działania zmierzające do nieodpłatnego udostępnienia akcji JSW uprawnionym pracownikom spółki, stosownie do postanowień art. 38 *ustawy o kip*, rozpoczęto niezwłocznie po zakończeniu IPO. Pismem z dnia 13 lipca 2011 r. Prezes Zarządu JSW powiadomiony został o wielkości pakietu pracowniczego (14 928 603 akcji), stanowiącego 15% akcji JSW serii A. Prawo do nieodpłatnego nabycia akcji powstawało po upływie 3 miesięcy od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych. Po przeprowadzeniu stosownej procedury, wynikającej z przepisów ustawy, wydanego na jej podstawie *rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z 29 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników*⁵³ i zawartej umowy o wykonywanie przez spółkę czynności technicznych⁵⁴, we wrześniu 2011 r. ustalono ostateczną liczbę 46 996 pracowników i byłych pracowników spółki uprawnionych do nieodpłatnego nabycia jej akcji. Zbywanie akcji rozpoczęto w dniu 10 października 2011 r. Do dnia 30 września 2012 r. udostępniono 43 229 pracownikom JSW SA (92% ogółu uprawnionych) 13 991 888 akcji serii A (94% puli akcji tzw. pracowniczych). Pozostało do udostępnienia 936 706 akcji 3 767 osobom. Prawo do nabycia akcji wygasa z dniem 8 października 2013 r. Akcje JSW serii B nie były udostępniane przez MSP. Wyemitowano je w dniu 4 stycznia 2008 r. w związku z podwyższeniem kapitału JSW i wniesieniem aportem przez Skarb Państwa do JSW Kopalni Węgla Kamiennego „Budryk”. Zgodnie z *ustawą o kip* pracownicy KWK „Budryk” składali oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji Gliwickiej Spółki Węglowej SA (w skład której wówczas wchodziła

⁵² Zgodnie z brzmieniem art. 38 ust. 2 ówczesnej wersji ustawy o kip, osoby, o których mowa w art. 2 pkt 5 lit. c), mogą skorzystać z prawa do nabycia akcji nieodpłatnie, o ile w ciągu sześciu miesięcy od dnia wpisania spółki do rejestru złożą pisemne oświadczenie o zamiarze nabycia akcji. Niezłożenie oświadczenia w powyższym terminie powoduje utratę prawa do nieodpłatnego nabycia akcji – w tym przypadku którzy złożyli oświadczenia w okresie 6 miesięcy od wejścia w życie przepisów ustawy o kip, tj. do 8 października 1997 r.

⁵³ Dz. U. Nr 35, poz. 303 ze zm.

⁵⁴ Takich jak: ogłoszenia, upublicznienie list uprawnionych, rozpatrywanie ewentualnych reklamacji oraz ustalenie ze stroną reprezentującą interesy pracownicze podziału przysługujących akcji pomiędzy grupy pracownicze stosownie do okresu zatrudnienia w Spółce.

KWK „Budryk”), a po przekształceniu organizacyjnym swoje uprawnienia mogli realizować wobec Kompanii Węglowej SA.

Podwyższenie kapitału zakładowego JSW w wyniku emisji 6 404 110 akcji serii D nastąpiło w dniu 12 maja 2011 r. Na podstawie umowy zawartej w dniu 29 czerwca 2011 r. wszystkie akcje tej serii objął Skarb Państwa pokrywając je wkładem niepieniężnym w postaci akcji KK „Zabrze”, stanowiących 85% kapitału zakładowego tej firmy. Własnością Skarbu Państwa pozostało 990 000 (15%) akcji tego kombinatu z przeznaczeniem dla pracowników, którzy na mocy *ustawy o kip* posiadali prawo do ich nieodpłatnego nabycia⁵⁵. W Prospekcie emisyjnym zawarto informację, że Minister Skarbu Państwa zagwarantował pulę 1 130 137 akcji JSW serii D, dla pracowników KK „Zabrze” w zamian za rezygnację w prawa do akcji ich macierzystego zakładu pracy⁵⁶. W wyniku wszczętej w dniu 16 grudnia 2011 r. procedury obejmującej ofertę Ministra Skarbu Państwa dla pracowników KK „Zabrze” (posiadających prawa do nieodpłatnych akcji tej firmy), deklarację rezygnacji z praw do akcji KK „Zabrze” i zamiar nabycia akcji JSW złożyło 3 187 osób (80% uprawnionych do akcji KK „Zabrze”), na łączną ilość 1 010 830 akcji JSW (89% puli gwarantowanej)⁵⁷. Nieodpłatne zbycie akcji serii D na rzecz uprawnionych byłych pracowników KK „Zabrze” rozpoczęto w dniu 23 kwietnia 2012 r. Do 30 września 2012 r. udostępniono 834 802 akcje (83% puli) 2 857 osobom uprawnionym (90% uprawnionych). Pozostało do wydania 176 028 akcji JSW serii D, 330 byłym pracownikom KK „Zabrze”.

3.2.9.2. Udostępnienie akcji JSW serii C

Wielkość emisji akcji serii C wyniosła 3 954 210, co wynikało z oszacowania liczby uprawnionych (3 326 177 akcji) oraz przyjęcia marginesu bezpieczeństwa w wysokości 628 033 akcji, ze względu na brak możliwości ustalenia na dzień 12 maja 2011 r. (data uchwały NWZ) rzeczywistej liczby uprawnionych do akcji z tej emisji. Dokonując oszacowania spółka nie uwzględniła znacznych różnic stażowych, jakie istniały pomiędzy pracownikami nieuprawnionymi i uprawnionymi na mocy *ustawy o kip*. Większość pracowników uprawnionych ustawowo do nieodpłatnego nabycia akcji JSW SA legitymowała się 24-letnim lub wyższym stażem pracy. Wśród pracowników uprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji serii C najliczniejsza była grupa legitymująca się stażem pracy od 3 do 6 lat.

Brak dokładności w szacunkach tłumaczono tym, że dopiero na dzień debiutu spółki można było określić faktyczną liczbę zatrudnionych w JSW oraz spółkach zależnych, a także tym, że brak było możliwości określenia, jaka część pracowników GK JSW w terminie upublicznienia akcji spółki będzie uprawniona do nabycia udziałów w Koksowni „Przyjaźń” lub akcji Kompanii Węglowej SA (tj. osób nieuprawnionych zarówno do akcji serii A, jak i C JSW). Ponadto spółka twierdziła,

⁵⁵ KK „Zabrze” SA, powstała w wyniku komercjalizacji Przedsiębiorstwa Państwowego Kombinat Koksochemiczny „Zabrze” na podstawie aktu z dnia 13 grudnia 1999 roku. W terminie wynikającym z postanowień ustawy o kip (do 1 lipca 2000 r.), oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji KK „Zabrze” złożyło 3 957 pracowników spółki.

⁵⁶ Stosownie do postanowień art. 38d ust. 3 ustawy o kip, ilość akcji JSW wyliczono według jednostkowego parytetu wymiany (1 akcja JSW = 0,876 akcji KK „Zabrze”), ustalonego na podstawie wartości aportu (wnoszonych akcji KKZ) i wartości akcji obejmowanych przez Skarb Państwa w JSW.

⁵⁷ Deklaracji nabycia akcji JSW w zamian za rezygnację z praw do akcji KK „Zabrze” nie złożyło 770 uprawnionych, którym z mocy *ustawy o kip* przysługiwało 119.673 akcji KK „Zabrze”. Proces nieodpłatnego zbycia akcji KK Zabrze na rzecz byłych pracowników tej Spółki i ich spadkobierców rozpoczęto 23 kwietnia 2012 r. Do 30 września 2012 r. udostępniono 2.977 akcji 13 osobom uprawnionym.

iż dysponowała niepełną informacją co do wielkości grup stażowych, zwłaszcza w spółkach zależnych, niezbędną do ustalenia prawidłowej wielkości tej emisji.

Proces zawierania umów nieodpłatnego zbywania akcji serii C miał rozpocząć się jednocześnie z procesem zbywania akcji serii A, tj. w dniu 10 października 2011 r. W dniu 10 czerwca 2011 r. zostało zawarte porozumienie pomiędzy związkami zawodowymi, a zarządem JSW. Zgodnie z zapisami porozumienia strony zobowiązały się wypracować model podziału akcji dla pracowników uprawnionych i nieuprawnionych JSW. Przeprowadzono 11 spotkań ze związkami zawodowymi celem zawarcia ww. porozumienia (w okresie od dnia 26 lipca do dnia 8 listopada). Jednakże wobec braku wypracowania przez związki zawodowe (JSW i spółek zależnych, których pracownicy byli uprawnieni do akcji serii C) wspólnego stanowiska do daty rozpoczęcia zbywania akcji serii A nie było możliwości rozpoczęcia zbywania akcji serii C. Ostatecznie, regulamin wydawania akcji serii C został uchwalony przez zarząd spółki w dniu 10 listopada 2011 r. i zaakceptowany przez Radę Nadzorczą w dniu 17 listopada 2011 r.

Ogłoszenie o wywieszeniu list pracowników uprawnionych do akcji serii C oraz o możliwości składania reklamacji w przypadku wadliwie wskazanego okresu zatrudnienia zostało opublikowane w dniu 30 listopada 2011 r. W okresie od dnia 9 grudnia do dnia 23 grudnia 2011 r. osoby uprawnione do akcji serii C składały reklamacje dotyczące stażu pracy wskazanego na liście. Wobec braku porozumienia ze związkami zawodowymi, spółka samodzielnie dokonała podziału akcji serii C. Stosowną uchwałę Zarząd podjął w dniu 27 lutego 2012 r. i w tym samym dniu została ona zatwierdzona przez Radę Nadzorczą. Uchwała zarządu o podziale akcji uwzględniała w całości stanowisko zespołu związkowego i spółek zależnych w zakresie liczby akcji przypadających na pracownika z danej grupy stażowej.

Podziału akcji serii C dokonano pomiędzy 16 179 pracowników GK JSW, w tym 13 852 pracowników JSW i spółek zależnych JSW, 622 uprawnionych do nabycia akcji Kompanii Węglowej, 1 408 uprawnionych do nabycia udziałów w Koksowni „Przyjaźń” oraz 297 pracowników KK „Zabrze”, nieuprawnionych do ustawowego nabycia tych akcji.

Średnia alokacji akcji serii A wyniosła 317 akcji na jednego uprawnionego. Średnie alokacje akcji serii C wyniosły 105 akcji dla „uprawnionych JSW”, 133 akcje dla „uprawnionych KK „Zabrze”, 331 akcji dla „uprawnionych Kompanii Węglowej” SA oraz 339 akcji dla „uprawnionych Koksowni ”Przyjaźń”. Łącznie przydzielono 2 157 886 akcji serii C. Proces zbywania akcji tej serii rozpoczął się w dniu 1 marca 2012 r. Do dnia 30 września 2012 r. zbyto 2 115 870 akcji serii C (98%), pozostało zaś 42 016 akcji. Proces nieodpłatnego zbywania akcji pracowniczych serii C powinien trwać do dnia 7 października 2013 r.

W konsekwencji podjętej przez Radę Nadzorczą JSW uchwały z dnia 27 lutego 2012 r. przydzielono o 1 796 324 akcji mniej od liczby akcji wyemitowanych. Wobec powyższego, w dniu 27 lutego 2012 roku zarząd JSW podjął uchwałę w sprawie zarekomendowania Walnemu Zgromadzeniu JSW dobrowolnego umorzenia nadmiernej ilości akcji. W dniu 17 kwietnia 2012 r. na podstawie Uchwał nr 6, 7 i 8 NWZ JSW umorzono 1 796 324 akcji (45,4% wielkości emisji akcji serii C). Wpis zmian do Krajowego Rejestru Sądowego nastąpił w dniu 24 kwietnia 2012 r.

JSW oszacowała liczbę akcji serii C potrzebną do realizacji rekompensaty dla pracowników nie posiadających ustawowych uprawnień do nieodpłatnego nabycia akcji w taki sposób, że wystąpiła istotna różnica pomiędzy liczbą wyemitowanych akcji a liczbą akcji, które mogą być nabyte przez pracowników. Przy przyjętym rozwiązaniu wielkość emisji przekroczyła o 83% faktyczne

potrzeby. Koszty wyemitowania i objęcia akcji serii C obciążą w 2011 r. wynik i kapitały Spółki kwotą 537 mln zł, zamiast ostatecznie wyliczonej w 2012 r. kwoty 293 mln zł.

NIK nie zgłasza uwag do samej koncepcji rozwiązania rekompensacyjnego, tj. emisji akcji na koszt prywatyzowanej spółki (na podstawie art. 345 § 8 Ksh). Działania JSW w tym zakresie mogą stanowić rozwiązanie modelowe dla innych spółek Skarbu Państwa w podobnej sytuacji prawnej i faktycznej (długi okres od komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego do dnia prywatyzacji). Zastosowanie takiego rozwiązania jest uzależnione od dobrych wyników finansowych danego podmiotu. Przykładowo, w 2009 r. JSW nie byłaby w stanie przeprowadzić emisji akcji serii C (strata finansowa netto wyniosła w tym roku 669 mln zł).

4.1 Przygotowanie kontroli

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 3 podmiotach: Ministerstwie Gospodarki (resorcie odpowiedzialnym za wypracowanie i realizację polityki energetycznej Polski, w tym „Strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007–2015” oraz sprawującym nadzór właścicielski nad JSW), Ministerstwie Skarbu Państwa (resorcie odpowiedzialnym za prywatyzację JSW) oraz Jastrzębskiej Spółce Węglowej SA – podmiocie sprywatyzowanym.

Podstawę do określenia kontrolowanego okresu i działań stanowiła analiza ryzyka wystąpienia działań nieprawidłowych, przeprowadzona na podstawie wcześniejszych kontroli prywatyzacji przeprowadzonych przez NIK oraz Prospektu emisyjnego JSW. Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK w poprzednich kontrolach działań prywatyzacyjnych nie badał procesów ustalania ceny w ofercie publicznej i przydziału akcji inwestorom.

4.2 Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

Działania kontrolne zostały zrealizowane w założonych terminach. Do kierowników wszystkich trzech skontrolowanych jednostek skierowano wystąpienia pokontrolne. Wystąpienia zawierały uwagi dotyczące kontrolowanej działalności (wystąpienie do Ministra Gospodarki) oraz wnioski o podjęcie działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień (wystąpienia skierowane do Ministra Skarbu Państwa i zarządu JSW). Treść wniosków została przedstawiona w załączniku nr 3 .

Minister Skarbu Państwa złożył 4 zastrzeżenia, z których Kolegium NIK uchwałą podjętą w dniu 10 kwietnia 2013 r. dwa zastrzeżenia uwzględniła w całości i dwa zastrzeżenia oddaliła.

Zarząd JSW złożył jedno zastrzeżenie, które Komisja Rozstrzygająca uchwałą podjętą w dniu 28 lutego 2013 r. częściowo uwzględniła.

Ujednolicone teksty wystąpień pokontrolnych, uwzględniające uchwały podjęte w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń, zostały opublikowane na stronach Biuletynu Informacji Publicznej NIK.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Minister Gospodarki poinformował, że proces nieodpłatnego udostępniania akcji serii C zakończył się w 2012 r., a ocena pracy Zarządu zostanie dokonana w trakcie zwyczajnego Walnego Zgromadzenia JSW, które powinno odbyć się w terminie do 30 czerwca 2013 r.

Do czasu przygotowania niniejszej *Informacji* nie upłynęły terminy poinformowania Najwyższej Izby Kontroli o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Wykaz skontrolowanych podmiotów oraz jednostek organizacyjnych NIK, które przeprowadziły w nich kontrole

Jednostka NIK	Jednostka kontrolowana
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK	Ministerstwo Gospodarki
	Ministerstwo Skarbu Państwa
	Jastrzębska Spółka Węglowa SA

ZAŁĄCZNIK NR 2

Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność

- Ministerstwo Gospodarki** – Waldemar Pawlak, Wiceprezes Rady Ministrów Minister Gospodarki od 17 listopada 2007 r. do 19 listopada 2012 r., Janusz Piechociński, Wiceprezes Rady Ministrów Minister Gospodarki od 6 grudnia 2012 r.
- Ministerstwo Skarbu Państwa** – Mikołaj Budzanowski, Minister Skarbu Państwa od 18 listopada 2011 r. Poprzednio, w okresie od 16 listopada 2007 r. do 18 listopada 2011 r. Ministrem Skarbu Państwa był Aleksander Grad. Osobą upoważnioną do prowadzenia działań prywatyzacyjnych JSW i odpowiedzialną za ich wynik był podsekretarz stanu w MSP – Krzysztof Walenczak.
- Jastrzębska Spółka Węglowa SA** – Jarosław Zagórowski - Prezes Zarządu Spółki, Dyrektor Naczelny.

Wykaz wniosków pokontrolnych i ich realizacja

Najwyższa Izba Kontroli wniosowała do Ministra Skarbu Państwa o:

1. formalne ustalanie przejrzystych kryteriów wyboru inwestorów instytucjonalnych i zasad przydziału dla nich akcji w przyszłych działaniach prywatyzacyjnych;
2. bieżące dokumentowanie co najmniej kluczowych decyzji podejmowanych w procesach prywatyzacji za pośrednictwem GPW;
3. dokonywanie szczegółowych analiz skutków decyzji gwarantujących przywileje pracownicze na wielkość przychodów z prywatyzacji;
4. ustalanie takich zasad zwrotu kosztów doradcom finansowym, które umożliwią szczegółową ich weryfikację lub ustalanie wynagrodzenia jedynie w formie ryczałtowej;
5. dokonywanie płatności zgodnie z ustaleniami zawartych umów;
6. należyte dokumentowanie czynności kontroli finansowej w ramach kontroli zarządczej,

oraz do zarządu Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA o określanie w zawieranych przez spółkę umowach całkowitego maksymalnego wynagrodzenia dla ich wykonawców.

Do czasu przygotowania niniejszej *Informacji* nie upłynęły terminy poinformowania Najwyższej Izby Kontroli o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Wykaz aktów prawnych i ważniejszych dokumentów dotyczących kontrolowanej tematyki

1. *Ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji* - Dz. U. z 2013 r., poz. 216.
2. *Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008–2015* – Dz. U. Nr 192, poz. 1379 ze zm.
3. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych* – Dz. U. z 2009 r. Nr 185, poz. 1439 ze zm.
4. *Ustawa z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa* – Dz. U. Nr 154, poz. 792 ze zm.
5. *Rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników* – Dz. U. Nr 35, poz. 303 ze zm.
6. *Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych* - Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.
7. *Rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie w sprawie wzoru karty prywatyzacji* - Dz. U. Nr 44, poz. 361 ze zm.
8. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie analiz spółki przeprowadzanych przed zaoferowaniem do zbycia akcji należących do Skarbu Państwa* - Dz. U. Nr 114, poz. 663. Wcześniej obowiązywało: *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2009 r. w sprawie analizy spółki, przeprowadzanej przed zaoferowaniem do zbycia akcji należących do Skarbu Państwa* (Dz. U. Nr 37, poz. 288 ze zm.) – uchylone z dniem 2 czerwca 2011 r.
9. *Strategia działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007–2015* - <http://www.mg.gov.pl/NR/rdonlyres/EB0B7DB6-8D76-41FE-94B6-50176C2CA721/36302/StrategiaprzyjtaprzezRM.pdf>
10. *Korekta programu rządowego Strategia działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007–2015* - <http://www.mg.gov.pl/files/upload/8155/korekta%20przyjeta%20przez%20RM.pdf>
11. *Prospekt emisyjny Jastrzębskiej Spółki Węglowej* - <http://www.jsw.pl/relacje-inwestorskie/oferta-publiczna-akcji/prospekt-emisyjny/>

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Minister Gospodarki
6. Minister Skarbu Państwa
7. Minister Finansów
8. Minister Sprawiedliwości
9. Prezes Trybunału Konstytucyjnego RP
10. Rzecznik Praw Obywatelskich
11. Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego
12. Szef CBA
13. Sejmowa Komisja Gospodarki
14. Sejmowa Komisja Skarbu Państwa
15. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
16. Sejmowa Komisja Budżetu i Finansów Publicznych
17. Senacka Komisja Gospodarki Narodowej
18. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

MINISTER SKARBU PAŃSTWA

Warszawa, dnia 25 czerwca 2013 r.

B-AG-0911-2/12 (BK/ 967/13)

Pan

Jacek Jeziński

Prezes

Najwyższej Izby Kontroli

Dear Mr. President,

Stosownie do postanowień art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, przedstawiam stanowisko do *Informacji o wynikach kontroli prywatyzacji Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.*

Przekazana przy piśmie Wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli z dnia 7 czerwca 2013 r., znak: KGP-4101-04-00/2012 *Informacja* nie uwzględnia postanowień uchwały 21/2012 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 10 kwietnia 2013 r. w sprawie zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego zgłoszonych przez Ministra Skarbu Państwa, w wyniku której zmieniona została treść wystąpienia pokontrolnego.

Pomimo uwzględnienia przez NIK zastrzeżenia MSP dotyczącego potencjalnego konfliktu interesów doradców finansowych przy prywatyzacji JSW, na str. 24 *Informacji* zostały zachowane zapisy w wersji przed podjęciem uchwały.

Wobec powyższego MSP wnioskuje o usunięcie tego fragmentu i przedstawienie właściwej wersji *Informacji o wynikach kontroli Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.* z uwzględnieniem postanowień uchwały.

Z poważaniem

Włodzimierz Karpiński

OPINIA

Prezesa Najwyższej Izby Kontroli

do Stanowiska Ministra Skarbu Państwa do Informacji o wynikach kontroli prywatyzacji Jastrzębskiej Spółki
Węglowej SA

Uznając trafność uwagi Ministra Skarbu Państwa zawartej w powyższym stanowisku z dnia 25 czerwca 2013 r.,
informuję, że kwestionowany fragment został usunięty z treści przedmiotowej *Informacji*.

wr.

WICEPREZES
Najwyższej Izby Kontroli

Marian Cichosz